

NAŠ

INTERNA IZDAJA

št. 3

marec 2000

NAŠ GLAS izdaja družba DROGA d.d. Glasilo urejuje uredniški odbor. Odgovorna in glavna urednica Lilijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan, karikature Vito Šaruga. Tehnična ureditev Sonja Požar in Damjana Poberaj. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 1000 izvodov. Glasilo dobijo člani kolektiva brezplačno. Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-1217/95-23/273, z dne 17. 7. 1995, šteje NAŠ GLAS med proizvode, za katere se plačuje 5 % davka od prometa proizvodov. TISKANO NA RECIKLIRANEM PAPIRJU.

GLAS

Hiti počasi!
Ljudski pregovor

Nismo še dobro pospravili novoletnih okraskov, pa je že konec prvega kvartala. Smo mar mi tako počasni ali je čas tisti, ki brezglavo nori, da ga ne dohajamo? Kaj pa, če hočemo v kratkem času narediti preveč stvari in so nam zato dnevi in meseci prekratki?

Kaj nas pravzaprav priganja, da hitimo in potem čutimo stisko v glavi in okrog srca? Neusmiljen sistem življenja in poslovanja smo si ustvarili: drug od drugega pričakujemo kar največ, vsi se obupno trudimo biti najboljši, ob vsakem drobnem neuspehu nas napade stres, pri tem pa ne bi za nič na svetu priznali, da nam je dovolj tega ubijanja; kaj bi pa rekli drugi! Stojte: kateri drugi? Tisti, ki so prav tako naveličani večne naglice, te mučilnice, kjer je ura ječar in uspeh rabelj? Tako kristalno jasno je, kaj nas počasi cefra na prafaktorje in vendar še naprej vdano trpimo... Menda je tudi že prepozno za karkoli: pognali smo veliko kolesje in zdaj ga ne moremo in ne znamo več ustaviti. Potem pa vsaj izkoristimo dneve ob koncu tedna, ko nismo čisto zamotani v klobčiče poslovne navlake in naj bodo naša strategija sprehodi, izleti, delo na vrtu, tudi pleskanje balkonske ograje; ko bi vedeli, kaj vse človek doživi in vidi, kadar pleska ograjo! Otroka, ki se uči voziti kolo, mačka, ki je pred psom pobegnil med veje borovca, soseda, ki skuša sam popraviti motor in pri tem doživlja poraz za porazom (ne vem, če to spada v uvodnik, toda vidi celo inštalaterja, ki je zavil k sosedu in ga zdaj zlepa ni na spregled) - male, vsakdanje nepomembnosti, ki ustavijo misli, da se nehajo neugnano prekopicavati, jih ustavijo in prisilijo k počitku. Pri tem imamo zdaj že novo zaveznico - pomlad, ki nam bo vlila tudi nekaj optimizma s svojim zelenjem, z jatami ptic, ki se bodo vsak čas vrnile v gnezda pod napušči hiš v naši soseski. Malo pusto je še okrog hiš, toda čas, ki se mu tako neznansko mudi, bo že čez nekaj dni zlil na svet pisane reke cvetja, priklical mlade med grmovje in stare na klopi ob sončnih zidovih hiš, race na potok in postopače k mizam pred bifeji. Če na teh podobah malo popasemo radovednost, ni nič slabega - malce si bomo odpočili in misli nam bodo ušle k neumnim, neobremenjujočim stvarim. Potem bomo z začudenjem in hvaležnostjo ugotovili, kako blagodejno zdravilo sta lahko radovednost in brezdelno pohajkovanje!

Sonja POŽAR

Foto: Jadran RUSJAN

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

KOMUNIKACIJA PRI NOTRANJI PRESOJI

Verjamem, da je NOTRANJA PRESOJA že vsem v Drogi dovolj poznana, saj se z njo srečujem že od uvedbe sistema kakovosti ISO 9001, torej od leta 1996 dalje. Da bi se lažje spomnili, za kaj gre, bom ponovil, kaj notranja presoja obsega - gre namreč za sistematično in neodvisno preverjanje:

- skladnosti med postavljenimi zahtevami, ki so definirane v Poslovniku kakovosti in njemu pripadajočih dokumentih, ter dejanskim stanjem izvajanja teh zahtev v vseh poslovnih funkcijah Droge;
- skladnosti predpisov in postopkov s standardom SIST ISO 9001;
- učinkovito delovanje sistema kakovosti.

V februarju smo imeli svoj letni sestanek notranji presojevalci Droge. V okviru priprav na izvajanje notranjih presoj v letu 2000 smo sodelovali na izobraževanju predavateljice **Dušice Boben** (univ. dipl. psiholog in profesor matematike), ki je predstavila temo **KOMUNIKACIJA PRI NOTRANJI PRESOJI**.

Tema je nedvomno aktualna in zanimiva, tako za nas notranje presojevalce na eni in presojane sodelavce na drugi strani. Od uspešne komunikacije je namreč v veliki meri odvisen **rezultat notranje presoje**.

S svojim predavanjem nam je ga. Boben sistematično odprla razmišljanje o značilnostih komuniciranja in vidikih, ki jih je pri tem delu treba upoštevati.

V svojem predavanju je poudarila predvsem **pogoje**, ki jih mora notranji presojevalec izpolnjevati in jih lahko strnemo v dve besedi:

Profesionalnost in odnos

Notranji presojevalec se v tej vlogi pojavlja le nekajkrat v letu po nekaj ur, zato bi moral **dobro poznati svoje želje, mnenja o različnih sodelavcih, funkcijah, enotah,**

Utrinek s predavanja za notranje presojevalce

prepričanja, vrednote, predsodke. Predvsem pa je pomembno, da presojevalec svojo **vlogo sprejema pozitivno**, sprejema cilje notranje presoje in **vidi koristi zase in za podjetje**.

Notranji presojevalec mora biti **vešč svojega dela**, kate-rega osrednji del je komunikacija - to pa ni le spraševanje in pisanje neskladij, ampak tudi **poslušanje, opazovanje, dobro zaznavanje sprememb, prilagajanje situacijam**. Le tako bo notranja presoja tudi za presojane prijeten dogodek, saj bo vzdušje prijetno, odnos kooperativen, zaupajoč in sproščen.

Odgovornost za to je v prvi vrsti presojevalčeva, on je tisti, ki vodi presojo - vodi pogovor.

Če so ti pogoji zagotovljeni, s komunikacijo ni težav.

Dober odnos, zaupanje med presojanimi in presojevalci ne potrebuje nobenih posebnih tehnik komuniciranja. Potrebujemo le "pozitivno glavo" in pozornost za spremembe, ki lahko pridejo in ki so nam signal, da se moramo tudi mi spremeniti.

Pri pisanju članka mi je z dodatnimi sugestijami pomagala predavateljica ga. Dušica Boben, ki se ji za to pomoč še posebej zahvaljujem.

Boris BIRSA

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

KER NAM NI VSEENO!

(Nagradna igra za otroke)

Dragi starši!

Če je vaš EMŠO že tako zbledel, da vidite svet le še v črno beli tehniki s poudarkom na sivini, ne bodite preveč zaskrbljeni. Če so vaši otroci dovolj mladi, verjetno še niste uspeli prenesti te sivine v njihove oči. Prav bi bilo, da bi bil svet zanje kolikor dolgo se le da v pisanih barvah narave in da bi se že kot otroci zavedali pomembnosti zdravega življenjskega okolja.

Da bi vam pomagali pri tej zahtevni nalogi, smo se odločili za novo nagradno igro, ki se imenuje **KER NAM NI VSEENO!** S to igro želimo spodbuditi razmišljanje vaših otrok (in seveda tudi vas) o pomembnosti spoštovanja okolja.

Dragi otroci!

Saj veste, da kadarkoli želite skupini ljudi karkoli povedati, je potrebno najprej stvari razložiti starejšim. Oni so pač že st..i in ne razumejo stvari tako hitro, pa še tečni znajo biti, če dobijo občutek, da niso pomembni.

Igra se prične **danes** in bo trajala predvidoma do **10. junija**. Vsak mesec bomo določili temo v povezavi z naravo in okoljem, vi pa boste v voščenkah, fluomastrih, vodenkah, temperah ali kakšni drugi specialni tehniki narisali tisto, kar se vam bo ob predlagani temi zarojilo po glavi. Najboljše slike, ki bodo prispele **do desetega v mesecu**, bodo objavljene v Našem glasu. Dve najboljši sliki meseca pa bosta **nagrajeni**. Pri ocenjevanju bomo upoštevali lepoto, originalnost in okoljski vtis slike ter seveda slikarjeva leta. Ob zaključku nagradne igre bomo izmed vseh prispelih slik izbrali najboljše tri, ki bodo **še dodatno nagrajene!** Da ne bi nagrade zamikale kakšnega očka ali mamice, smo udeležbo omejili. Igra je namenjena otrokom **do 14 let**.

TEMA MESECA

Marec je tu in z njim najlepši letni čas - **pomlad**. Narava se prebuja v vsej svoji raznobarvni lepoti! Ptički pojejo, gozdovi zelenijo, travniki cvetijo in pojavlja se večno vprašanje: je lepši zvonček ali trobentica?

Žal pa se nam mnogokrat zgodi, da ob travniški rožici najdemo neokusen cigaretne ogorek ali pa na bližnjem potočku vidimo račko, ki vozi slalom med oljnimi madeži.

Žal mnogokrat naše morje, naše reke, naš zrak in tudi naši gozdovi, naši travniki, naša igrišča in seveda naše tovarne in razni industrijski obrati niso takšni, kot bi si želeli. Razlogov za to je lahko več in so ponavadi zapleteni! Z vašimi slikami pa skušajte odgovoriti vsaj na eno od naslednjih vprašanj:

- **Kašno okolje (travnik, igrišče, morje...) si želim?**
- **Kaj lahko naredim za svoje okolje?**
- **Kakšno je in kakšno bi moralo biti moje okolje?** (Namig: lahko tudi slika sestavljena iz dveh slik)

NAGRADE

Mesečne nagrade: tempera ali vodene barvice in slasten Drogin paket

Končne nagrade: presenečenje

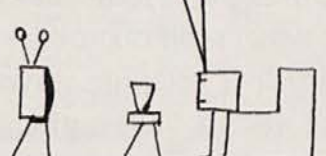

POŠILJANJE SLIK: Sliki dajte naslov, napišite vaše ime in priimek (lahko tudi starši) in jo čimprej (najkasneje do 7. v mesecu) pošljite na naslov Vasja Rebec (za nagradno igro), Droga Portorož, Živilska industrija d.d., Seča 112, 6320 Portorož.

Pomembno je, da nam ni vseeno!

Vasja REBEC

CELOVITO OBLADOVANJE KAKOVOSTI

NOVE AVANTURE FRFRASTEGA KVADRATKA IN PODJETNEGA KROGCA

<p>GLEDE NA TO, DA SO ME VSI ZAPUSTILI, SI BOM LAHKO VSAJ DNEVNIK V MIRU OGLEDAL. KAKO PRAVIJO »ČLOVEK MORA BITI Z MAJHNIM ZADOVOLJEN«</p> 	<p>5 MINUT KASNEJE....</p> <p>BZZZ...HRK...BZZZ...HRK...BZZZ...</p> <p>GOSPODARSKE NOVICE: PO CERTIFICIRANJU SVOJEGA PODJETJA V SKLADU Z ISO 9001 IN 14001 SE NAŠ USPEŠEN POSLOVNEŽ GOSPOD KROGEC PRIPRAVLJA NA PODELITEV MEDNARODNEGA PRIZNANJA ZA POSLOVNO ODLIČNOST. VSEM NAM JE V PONOS, DA IMAMO LJUDI, KI V SVET POPELJEJO DOBRO IME NAŠEGA GOSPODARSTVA.....</p> 	<p>BZZZ...HRK...KROGEC...ISO...BZZZ...</p> <p>ŽAL SE MORAMO DOTAKNITI TUDI NEPOHVALNIH DEJANJ NAŠE INDUSTRIJE! REZULTATI MERITEV, KI SO BILE IZVEDENE S STRANI PRIZNANIH STROKOVNJAKOV PODJETJA »TE ŽE DOBIM d.d.« DOKAZUJEJO, DA JE GOSPOD KVADRATEK SOKRIV ZA MNOGE EKOLOŠKE KATASTROFE: POKOL RIB V DONAVI, IZLIVI NAFTI V OCEAN, OŽANJE OZONSKEGA ŠČITA.....</p>
<p>BZZZ...HRK...KROGEC...ISO...BZZZ...</p> <p>MEDNARODNO SODIŠČE MU GROZI Z ZAPORNO KAZNJO DO 30 LET, VELIKO DENARNO ODŠKODNINO KOT ALTERNATIVO PA MU PONUJAJO MOŽNOST, DA TAKOJ PRICNE Z VZPOSTAVLJANJEM SISTEMA RAVNANJA Z OKOLJEM IN SE S TEM IZOGNE KAZNI. KAŽE PA, DA SE GOSPOD KVADRATEK ZA PONUJENO MOŽNOST, NE ZMENI. ZASLUŽENO BO KONČAL ZA REŠETKAMI!</p> 	<p>NEEEE! SAJ BOM! NEEE!</p> <p>OČKA! NE DERI SE IN PRIDI SEM. POŠTAR TI JE TUDI TA MESEC PRINESEL NOVO KAZEN.</p> <p>HVALA BOGU SO BILE LE SANJE! GOSPOD POŠTAR, ŽE PRIHAJAM!</p> 	<p>Glavni igralec: KVADRATEK - lastnik firme "SAMO DA JE d.d.", ki nima ISO standard - 14001</p> <p>Stranski igralec: KVADRATEK JUNIOR</p>

SE NADALJUJE...
Tekst in risba Vasja REBEC

KORISTNI PREDLOGI

ODPRIMO VRATA INOVATIVNOSTI!

V začetku leta 2000 smo dobili nov Pravilnik o koristnih predlogih. Nastal je na podlagi izkušenj, ki smo jih pridobili s spodbujanjem, zbiranjem in obdelavo koristnih predlogov v preteklem letu. Naslanjali smo se tudi na izkušnje drugih slovenskih podjetij z razvito inovativno dejavnostjo. Upoštevali pa smo tudi vse pripombe, ki jih je podal Svet delavcev. Zato menimo, da je nov pravilnik dober in da bo koristnih predlogov letos še več kot v preteklem letu.

In katere so najpomembnejše spremembe?

- Natančno so opredeljene naloge vseh sodelujočih (avtorji predlogov, koordinatorji, vodje,...) ter postopek sprejemanja in obravnave koristnih predlogov. Koristne predloge sprejemajo neposredno vodje, lahko pa tudi koordinatorji. Ti prejemniki ocenijo, ali gre za drobni ali klasični koristni predlog. Pri drobnih predlogih ugotovijo, če je predlog izvedljiv, in poskrbijo za izvedbo. Večje ("klasične koristne predloge") pa predajo vodji inovativne dejavnosti.
- Spremenil se je način izračuna nagrad za avtorje klasičnih koristnih predlogov. Za višino nagrade je zdaj zelo pomembno, kakšno gospodarsko korist prinaša predlog in kakšni so stroški za njegovo izvedbo. Razpon možnih višin nagrad se je povečal, tako da

zdaj nagrade lahko segajo od 10.000 pa vse do 450.000 SIT (v bruto zneskih). Nagrade za drobne koristne predloge pa znašajo 2000 SIT bruto.

- Tudi prijavnih listi, na katerih oddamo koristni predlog, so spremenjeni. Če vas zanima kakšna podrobnost, lahko pravilnik dobite pri vodji ali pa pokličite Petra Faturja v Sečo.

In kakšni so načrti za prihodnje mesece? Vsak hip bo natisnjena zloženka, ki bo predstavila koristne predloge in jo bodo prejeli vsi zaposleni. V spomladanskih mesecih pa bomo izvedli akcijo zbiranja koristnih predlogov, najprej v profitnih centrih, kasneje pa še v ostalih OE. Seveda pa ni treba čakati na akcije. Za koristne predloge so vrata vedno odprta!

Peter FATUR

NOVA TOVARNA

GRADBENA DELA TEČEJO NEMOTENO

Gradnja Drogine nove tovarne, ki je ena izmed največjih industrijskih naložb v Sloveniji, teče po predvidenem terminskem planu.

Lanskega decembra je Droga Portorož podpisala pogodbe s SCT d.d., IBL SISTEMI d.d. in dobavitelji tehnološke opreme. Sopodpisnikom pogodb je s tem predala v izgradnjo in opremo objekte nove tovarne.

Do konca novembra 2000 bodo tako v industrijski coni v Izoli zrasle na 12.700 kvadratnih metrih uporabnih površin dvoetažne proizvodne montažne hale s posodobljenimi linijami za kavo, čaje in mesni program. V sklopu proizvodnih objektov bo zgrajeno tudi popolnoma avtomatizirano, računalniško vodeno visokoregalno skladišče. Zgrajen bo tudi samostojen energetski objekt (na 1230 kvadratnih metrih uporabne površine) za oskrbo proizvodnje z energetskimi in tehnološkimi mediji, ob njem pa razni pomožni objekti (čistilna naprava, plinska postaja, trafo postaja, rezervarji itd.). Na 1200 kvadratnih metrih bo zgrajen poslovno-tehnološki objekt s prostori in opremo za vse funkcije razvoja in spremljanja kakovosti proizvodnje. Tu bodo tudi razni pomožni prostori (garderobe, jedilnica, itd.). Ob proizvodnih objektih bo zrasla tudi nova poslovna zgradba (2500 kvadratnih metrov).

Do sedaj so bila opravljena vsa zemeljska dela. Izvajalci so pred dnevi pričeli z montažo armirano-betonskih stebrov v že pripravljene temelje objektov, kjer bo koncem leta stekla proizvodnja. Intenzivno se izvajajo tudi armirano-betonska

dela na nosilni plošči za centralno visokoregalno skladišče. Izvajalec IBL SISTEMI bo pričel z montažo regalne jeklene konstrukcije že v začetku aprila, kar je skoraj mesec dni pred planiranim rokom za pričetek montaže. V SCT, ki je vodilni izvajalec na objektu, zagotavljajo, da vsa dela tečejo po zastavljenem terminskem planu in da nimajo zamud pri gradnji.

V prihodnjih mesecih bodo izvajalci del delali v dveh, v času montaže pa tudi v treh izmenah. Pri nas pa že lep čas potekajo intenzivne aktivnosti za nemoteno selitev, ki po vseh predvidevanjih ne bo povzročila večjih organizacijskih in poslovnih težav. Tudi oskrba tržišča ne bo motena.

Prednosti nove tovarne bodo nedvomno dobro vplivale na poslovanje in posredno tudi na zadovoljstvo naših kupcev in drugih poslovnih partnerjev.

Lilijana IVANEK PEČAR

DOBRO JE VEDETI

KARTICE ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Kartica zdravstvenega zavarovanja je sodoben elektronski dokument, ki prinaša tako zavarovancem kot tudi zdravstvenemu osebju, delodajalcem in zdravstvenim zavarovalnicam vrsto prednosti. Po uspešno izpeljanem pilotnem projektu že od oktobra preteklega leta poteka uvedba novega dokumenta - kartice in do poletja 2000 jo bodo kot zadnji prejeli tudi prebivalci ljubljanske regije. V prvi fazi bo kartica namenjena predvsem za uveljavljanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Kartico bodo dobili vsi, ki so upravičeni do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Vsakemu zavarovancu posebej bo poslana priporočeno po pošti na stalni oziroma začasni naslov. Na območju območne enote Koper, kamor spada celotna Obala in sodelavci iz PC Zlato polje, bo distribucija kartice potekala od 29. 3. 2000 dalje. Naši sodelavci iz PC Gosad pa so kartice prejeli že v preteklem mesecu. S kartico zdravstvenega zavarovanja bodo postopki, doslej povezani z papirnato administracijo, preprostejši in hitrejši zaradi neposrednega prenosa podatkov med zavarovanci, zavarovalnico in zdravstveno ustanovo. Pomeni pa tudi večjo samostojnost in neodvisnost pri potrjevanju podatkov o zdravstvenem zavarovanju, saj jo potrjujejo zavarovanci sami, brez posredovanja tretje osebe (kadrovske službe) na samopostrežnem terminalu v zdravstvenih domovih, bolnišnicah in izpostavah zavoda.

Ali lahko staro zdravstveno izkaznico sedaj odvržemo? Še ne; v prehodnem obdobju, ki se bo zaključilo predvidoma septembra leta 2000, bo veljal dvojni sistem uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja, saj je uvedba zdravstvene kartice postopna. Zato vam priporočamo, da imate do takrat pri obiskih zdravnikov in drugih izvajalcev zdravstvenega varstva s seboj oba dokumenta: potrjeno zdravstveno izkaznico in kartico zdravstvenega zavarovanja. Po zaključku prehodnega obdobja (september 2000) pa zdravstvena izkaznica ne bo več uradni dokument za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva in zavarovanja.

Kateri podatki bodo shranjeni na kartici in kakšen bo njen izgled lahko vidite na sliki spodaj, kako jo bomo uporabljali in potrjevali pa bomo izvedeli iz navodil, ki jih bomo prejeli skupaj z zdravstveno kartico v priporočeni pošiljki na svoj naslov. V naši službi smo v tem mesecu skupaj z Zavodom za zdravstveno zavarovanje preverili, če se podatki iz naših evidenc ujemajo z njihovimi in v primerih neujemanja podatke ažurirali. V prihodnje boste morali biti pri sporočanju sprememb osebnih podatkov bolj dosledni. Praviloma je potrebno pisno sporočiti vsako spremembo osebnih podatkov v kadrovsko službo v osmih dneh, saj je potem naša služba dolžna to vašo spremembo na zavod javiti v naslednjih osmih dneh.

Kadrovska služba

KADROVSKE NOVICE

ZAPOSLENOST V FEBRUARJU 2000

29. 2. 2000 je bilo zaposlenih 618 delavcev, od tega 295 moških in 323 žensk. V DROGA d.o.o. BUJE je bilo zaposlenih 26 delavcev, v SOLINE, Pridelava soli, d.o.o. pa 22 delavcev.

Prihodi delavcev:

V februarju smo sprejeli 2 nova sodelavca za določen čas, in sicer 1 v Skupnih službah in 1 v PC Argo.

Odhodi delavcev:

Delovno razmerje je v februarju prenehalo 3 sodelavcem.

Razlog prenehanja je bil potek delovnega razmerja za določen čas in prenehanje kot presežek.

V MARCU PRAZNUJEJO OKROGLE OBLETNICE

10 - letniki

Karmen RADOVAC iz OE Finance in ekonomika
Dario BONACA iz PC Začimba

30 - letniki

Srečko KOLARIČ iz PC Gosad

NAŠIM SLAVLJENCEM ČESTITAMO IN NAZDRAVLJAMO OB DELOVNEM JUBILEJU

Jubilejne nagrade se izplačujejo na osnovi 3. točke 50. člena Podjetniške kolektivne pogodbe družbe.

Kadrovska služba

AKTUALNA TEMA

(nadaljevanje iz februarske številke)

KAKO SE BOMO UPOKOJEVALI PO NOVEM....

V današnjem prispevku bo bolj podrobno predstavljeno:

- kako se določa pokojninska osnova,
- najvišja in najnižja pokojninska osnova,
- odmera starostne pokojnine,
- najnižja, delna in državna pokojnina in
- družinska ter vdovska pokojnina

Določanje pokojninske osnove;

Podlago za določitev pokojninske osnove bodo predstavljale plače oz. zavarovalne osnove iz najugodnejših zaporednih 18 let zavarovanja. Prehod bo postopen in sicer: v začetku vsakega koledarskega leta po uveljavitvi sprememb se bo obračunsko obdobje podaljševalo za eno leto, vse dokler ne bo doseglo 18 zaporednih najbolj ugodnih let zavarovanja (npr. leta 2001 se bo upoštevalo zaporednih 11 let,.... do leta 2009, ko se bo upoštevalo 18 zaporednih let) iz obdobja od 1. 1. 1970 do zadnjega koledarskega leta pred letom, v katerem bo zavarovanec uveljavljal pravico do pokojnine.

Najnižja in najvišja pokojninska osnova;

Tudi nov zakon ohranja oba inštituta najnižje in najvišje pokojninske osnove, s tem da se bo znesek najnižje pokojninske osnove določil na osnovi 64% povprečne plače v republiki Sloveniji zmanjšane za davke in prispevke. Najvišja pokojninska osnova pa predstavlja 4-kratni znesek najnižje pokojninske osnove (293.640,00 SIT).

Do odmere pokojnine od zneska najnižje pokojninske osnove pride tedaj, kadar odmerjena pokojnina s pripadajočimi uskladitvami ne dosega zneska pokojnine, do katerega bi bil upravičen prejemnik pokojnine, če bi bila odmerjena od zneska najnižje pokojninske osnove (od 1. 1. 2000 znaša ta znesek 73.410 SIT).

Do odmere pokojnine od zneska najvišje pokojninske osnove pa pride tedaj, ko odmerjena pokojnina s pripadajočimi uskladitvami presega znesek, do katerega bi bil zavarovanec upravičen, če bi bila odmerjena od zneska najvišje pokojninske osnove. Zavarovancu se v tem primeru pokojnina zniža pod dejansko pokojnino.

Odmera starostne pokojnine;

Odstotek za odmero starostne pokojnine pri dopoljenih 15-ih letih zavarovalne dobe znaša 35% pokojninske osnove za moške in 38% pokojninske osnove za ženske. Za vsako nadaljnje leto se bo pokojnina povečala za 1,5% pokojninske osnove, pri čemer je lestvica navzgor "odprta", kar pomeni, da pojma "starostna pokojnina za polno pokojninsko dobo" pravzaprav ni več. Pokojninska osnova, ki jo je zavarovanec dopolnil do 31. 12. 1999, se za odmero pokojnine upošteva po starem zakonu (2% za leto), obdobja od 1.1.2000 pa v odmeri 1,5% za vsako leto zavarovanja.

Pomembna novost v novem sistemu odmere starostne pokojnine je institut polne starosti. Ta je za moškega predvidena pri starosti 63 let in za žensko pri starosti 61 let. Institut polne starosti se bo uveljavljal postopoma in sicer za moške s povišanjem starosti za 6 mesecev v vsakem koledarskem letu, do leta 2009 (glej tabelo 1) in za ženske po 4 mesece v vsakem koledarskem letu, do leta 2023 (tabela v februarški številki).

Tabela 1

	Leta	Meseci		Leta	Meseci
2000	58	6	2005	61	0
2001	59	0	2006	61	6
2002	59	6	2007	62	0
2003	60	0	2008	62	6
2004	60	6			

Zavarovancu, ki bo dopolnil starost 58 let in 40 let delovne dobe (moški) oz. 38 let delovne dobe (ženske), se bo pokojnina odmerila zgolj v odvisnosti od dopolnjene pokojninske dobe in ne bo dodatnega zmanjševanja zaradi nedoseganja polne starosti.

V primeru uveljavitve pravice do starostne pokojnine ob minimalnih pogojih pokojninske dobe in starosti, torej ob nedoseganju polne starosti (63 let moški, 61 let ženska), se bo zavarovancu pokojnina, odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo, zniževala za vsak mesec manjkajoče starosti do polne starosti ob upokojitvi (tabela 2).

Tabela 2

STAROST - V LETIH	% znižanja na mesec	% znižanja na leto
58	0,30%	3,6 %
59	0,25%	3,0 %
60	0,20%	2,4 %
61	0,15%	1,8 %
62	0,10%	1,2 %
63	0,00%	0,0 %

Obratno pa se bo pokojnina uveljavljena po dopolnitvi polne starosti povečevala za vsak mesec preseganja polne starosti ob upokojitvi (tabela 3)

Tabela 3

Starost ob upokojitvi		Odstotek povečanja na mesec
moški	ženske	
od 63. do 64. leta	od 61. do 62. leta	0,3%
od 64. do 65. leta	od 62. do 63. leta	0,2%
od 65. do 66. leta	od 63. do 64. leta	0,1%
66 let in več	64 let in več	0,0%

Zmanjšanja oz. povečanja pokojnine so trajne narave.

V nekaterih izjemnih primerih se odmerjena pokojnina zaradi nedoseganja polne starosti ne bo zniževala. Gre za primere, ko zavarovancu ob izpolnitvi minimalnih pogojev starosti in pokojninske dobe:

AKTUALNA TEMA

- preneha delovno razmerje zaradi stečaja ali druge oblike prenehanja delodajalca,
- če preneha delovno razmerje po programu razreševanja presežnih delavcev,
- če gre za invalida,
- če pride do prenehanja delovnega razmerja zaradi zaposlitve mlajše brezposelne osebe.

Najnižja pokojnina;

Znesek najnižje možne pokojnine izhajajoče iz sistema obveznega pokojninskega invalidskega zavarovanja je določen v višini 35% najnižje pokojninske osnove. (v letu 2000 je to 25.693,00 SIT)

Delna pokojnina;

Do nje bo upravičen zavarovanec, ki si je še pridobil pravico do starostne pokojnine in dela še naprej s polovičnim delovnim časom.

Državna pokojnina;

Do državne pokojnine naj bi bila upravičena vsaka oseba starejša od 65 let z najmanj 30 let stalnega bivanja v RS, katere lastni dohodki ne presegajo premoženjskega cenzusa za pridobitev pravice do varstvenega dodatka k pokojnini. Znesek državne pokojnine bo enak za vse upravičence v višini 33,3% najnižje pokojninske osnove (ali 24.445,00 SIT)

Družinska in vdovska pokojnina;

Pravico do vdovske pokojnine uveljavi vdova oz. vdovec umrlega zavarovanca, če izpolnjuje določen pogoj starosti (53 let), pogoj popolne nezmožnosti za delo ali dolžnost za preživljanje otrok po zavarovalčevi smrti.

V prehodnem obdobju spreminja starostna meja za pridobitev pravice do vdovske pokojnine na način prikazan v tabeli 4:

Tabela 4

Leto	starostna meja - vdove				starostna meja - vdovci			
	prvi odstavek 110. člena		tretji in sedmi odstavek 110. člena		prvi odstavek 110. člena		tretji in sedmi odstavek 110. člena	
	leta	meseci	leta	meseci	leta	meseci	leta	meseci
2000	50	6	45	6	54	6	49	6
2001	51	0	46	0	54	0	49	0
2002	51	6	46	6	53	6	48	6
2003	52	0	47	0	53	0	48	0
2004	52	6	47	6	53	0	48	0
2005	53	0	48	0	53	0	48	0

Pravico do družinske pokojnine pridobijo otroci (zakonski ali nezakonski, posvojenci). Dodaten pogoj pri otrocih nad 15 let starosti je pogoj rednega šolanja do starosti največ 26 let. Predvidena je tudi možnost, da vdovi ali vdovcu poleg njegove pokojnine pripada še 15% vdovske pokojnine, vendar s 15% ne more skupaj prejeti več kot 100% povprečne pokojnine v republiki Sloveniji.

Delež vdovske pokojnine, ki ga lahko uveljavi vdova oziroma vdovec poleg starostne ali invalidske pokojnine, pa se povečuje v prehodnem obdobju na naslednji način (tabela 5):

Tabela 5

Leto	Delež vdovske pokojnine (%)
2001	2,5
2002	5
2003	7,5
2004	10
2005	12,5
2006	15

Kot vidimo iz tabele se določba o uveljavljanju deleža vdovske pokojnine prične uporabljati s 1. 1. 2001 leta.

(Nadaljevanje v naslednji številki....)

ČESTITKA

Konec januarja sta zaključili izobraževanje na Srednji ekonomski in družboslovni šoli Koper naši sodelavki ROSSANA BEMBIČ VALUSSI in IRENA CERKVENIK. Z uspešno opravljenim zaključnim izpitom sta pridobili naziv upravni tehnik. Iskreno jima čestitamo za marljivost!

Marjeta KOŠTOMAJ

Kadrovska služba

SVET DELAVCEV

SVET DELAVCEV SPREJEL PROGRAM DELA V LETU 2000

Na redni seji v decembru 1999 je Svet delavcev DROGE d.d. sprejel osnutek programa dela za leto 2000 in ga kot predlog posredoval upravi. Vsi zaposleni v DROGI pa ste bili vabljeni, da predlagate, česa naj se svet delavcev loti. Skratka, na osnovi opisanega postopka je program dela sprejet in skušali ga bomo v celoti realizirati. Program si lahko preberete v nadaljevanju.

Pred tem pa vas seznanjamo z nekaterimi zadevami, ki smo jih obravnavali na januarski in februarski seji in ste jih morebiti spregledali v zapisnikih, ki so redno izobešeni na oglasnih deskah.

Na predlog sveta delavcev je kolegij družbe odločil, da morajo vsi vodje opraviti razgovore z zaposlenimi in jim izročiti osebne ocene. Nenazadnje to določa tudi pravilnik, ki smo ga sprejeli z uvedbo novega sistema nagrajevanja. Kakorkoli, upamo si trditi, da je bila ta zadeva sprožena tudi z aktivnostjo SD ter da bo tudi v celoti opravljena. Svet delavcev je ob tej priliki pripočal, naj vodje, ki so svoje podrejene sodelavce ocenili z manj kot povprečno oceno, opravijo razgovore o delu tudi med letom in ne šele na koncu leta. Na ta način bi lahko posameznik svoje delo izboljšal ali pa bi nadrejeni morebiti ugotovil, da karkoli ne ocenjuje pravilno. Tudi to je možno, mar ne?

Svet delavcev še vedno intenzivno spremlja delovanje sistema nagrajevanja v DROGI, da bi predlagal morebitne izboljšave ali spremembe, ker je sistem nov in je možno, da se v praksi pokažejo katere slabosti. Resnici na ljubo napredujemo zelo počasi.

Med ostalim je SD predlagal, naj se v NAŠEM GLASU uvede stalna rubrika o poteku izgradnje nove tovarne v Izoli.

Uprava je SD obvestila o krčenju nekaterih bonitet, ki smo jih resda jemali za dokaj samoumevne, smo pa bili nanje predvsem ponosni. To so nakupi ozimnice in drugih naših izdelkov po lastnih cenah in pa prispevek družbe za strokovne ekskurzije zaposlenih.

Svet delavcev je nad krčenjem teh bonitet izrazil zaskrbljenost in upravi predlagal, da zadevo vendarle omili. Slednje argumentira s tem, da v Sloveniji dobre gospodarske družbe ne krčijo bonitet za zaposlene. V kolikor pa gre za začasno ukinitvev, bomo o tem morebiti še seznanjeni. Dopuščamo namreč takšno možnost glede na veliko investicijo v DROGI in smo prav gotovo pripravljeni razumeti ukrep.

V nadaljevanju si lahko preberete program dela sveta delavcev v letu 2000.

PROGRAM DELA SVETA DELAVCEV V LETU 2000

1. seznanjanje s potekom izgradnje nove tovarne,
2. statusne, organizacijske in kadrovske spremembe - v letu 2000, vezane tudi na izgradnjo, oziroma selitev v novo tovarno, in konsolidacija ostalih programov,
3. spremljanje izvajanja sistema nagrajevanja, ki je bil sprejet 1. 1. 1999,

- odbor za plače nadaljuje s tehničnim prikazom izračuna plač: poenostavitev izračuna na plačilnih listah,

4. spremljanje poslovanja družbe po periodičnih obdobjih.

PREDLOG UPRAVI DROGA d.d.

- raziskava o razpoložanju, takoimenovani klimi med zaposlenimi v družbi - predstavitev, ukrepi

JANUAR 2000

7. redna seja - četrtek, 27. 1. 2000
 - povzetek zadev, ki jih je SD obravnaval v letu 1999, s poudarkom na nerešenih zadevah
 - korekcijski faktor, poslovna uspešnost
 - obravnava in sprejem predloga programa dela SD v letu 2000
 - program reševanja presežnih delavcev - PC Predelava in skladišče soli
 - strokovna predstavitev nove tovarne / informacija

FEBRUAR 2000

8. redna seja - četrtek, 24. 2. 2000
 - imenovanje Odbora za pripravo predloga participacijskega dogovora med SD in upravo DROGE d.d.
 - statutne, organizacijske in kadrovske spremembe, vezane na selitev v novo tovarno

SVET DELAVCEV

- imenovanje dveh predstavnikov zaposlenih v DROGI v NADZORNI SVET DROGE d.d.,
- nova tovarna: oblikovanje tematskih vprašanj za upravo o novi tovarni,

MAREC 2000 - torek, 21. 3. 2000

seminar o participacijskem dogovoru med SD in upravo družbe

MAREC 2000

9. redna seja - četrtek, dne 23. 3. 2000

- poročilo o varstvu pri delu v letu 1999
- poročilo o koristnih predlogih v letu 1999
- poročilo o počitnikovanju, absentizmu in disciplinskih zadevah v letu 1999
- nova tovarna: odgovori na tematska vprašanja, področja

APRIL 2000

10. redna seja - četrtek, dne 20. 4. 2000

- poročilo o poslovanju družbe DROGA d.d. v letu 1999
- predstavitev in sprejem načrta dela odbora za pripravo participacijskega dogovora med SD in upravo družbe
- poročilo predstavnikov zaposlenih v Nadzornem svetu DROGE d.d., seja planirana za 13.04.2000

MAJ 2000

11. redna seja - četrtek, 25. 5. 2000

(v kolikor ne bo nujnih zadev, bo 11. seja v juniju)

JUNIJ 2000

11. redna seja (ali 12. redna seja) - četrtek, 15. 6. 2000

- poslovanje družbe DROGA d.d. v obdobju januar-marec/maj/ 2000
- poročanje odbora za pripravo participacijskega dogovora

SEPTEMBER 2000

12. redna seja - četrtek, 21. 9. 2000

- poročilo o poslovanju DROGE d.d. v obdobju januar-junij 2000
- poročanje predstavnikov zaposlenih v Nadzornem svetu DROGE d.d. o sejah, planiranih za 6. 7. in 14. 9. 2000
- poročilo odbora za pripravo participativnega dogovora med SD in upravo družbe - predstavitev predloga dogovora

OKTOBER 2000

13. redna seja - četrtek, 26. 10. 2000

- informacija o poslovanju družbe januar-september 2000
- smernice za leto 2001
- selitev v novo tovarno

DECEMBER 2000

14. redna seja - četrtek, 21. 12. 2000

- podpis participativnega dogovora med SD in upravo družbe
- seznanitev z letnim poslovnim načrtom DROGE d.d. za 2001
- osnutek programa dela SD za leto 2001, finančni načrt
- svečan zaključek leta 2000

OSTALE PROGRAMSKE ZADOLŽITVE:

Svet delavcev si pridržuje pravico, da ob tem programu dela obravnava tudi vse nerešene zadeve iz preteklega leta, predvsem pa:

- izvajanje sistema nagrajevanja, sprejetega 01.01.1999,
- obračun plač, ki ga bo razumel sleherni zaposleni v DROGI d.d., (kot je zapisano že v uvodu tega programa),

kot tudi vse druge morebitne zadeve po zakonskih pristojnostih SD, pa tudi vse druge zadeve po predlogu ali priporočilu Uprave DROGE d.d.

SD si tudi pridržuje pravico, da določene zadeve, zaradi racionalnosti in konstruktivnosti, obravnava s sindikati družbe in zunanjimi strokovnimi institucijami.

Tekst in slika Dragica MEKIŠ

Severni jeleni v Kranjski gori se žalostno ozirajo okoli sebe - najbrž zato, ker so tujek v tem okolju. Spominjajo na svet delavcev v kapitalističnem sistemu, le da ta doslej še ne gleda žalostno...

SINDIKAT**Z zadnjih dveh sej sveta sindikata družbe**

Na zadnji, februarski seji OSO KS 90 Sveta sindikata podjetja DROGA d.d. Portorož, in predzanji v decembru, sta bili najbolj vroči problematiki program razreševanja presežnih delavcev in nočno delo žensk. Člani smo bili zelo začudeni in obenem razočarani nad tem, da so nekateri delavci prejeli odločbe o napotitvi na čakanje na delo brez predhodne obrazložitve in pogovora z njimi. Delavci so zaskrbljeni in se bojijo za svojo prihodnost. Predlagali smo, da se sestanejo pogajalska skupina, uprava, predsednica SD Dragica Mekiš, direktor PS Skladišča in predelave soli Dušan Kodra, predstavnik kadrovske službe, delavci, napoteni na čakanje in delavci, ki bodo premeščeni na novo delovno mesto. Odgovorni naj delavce seznanijo z razlogi za omenjene ukrepe.

Predlog je tudi bil, da se ponovno najavimo pri županiji. Vojki Štular v zvezi z bodočnostjo PC Skladišča in predelave soli in Pridelave soli d.o.o.

PC ARGO Izola je že tretjič zaporedoma dal sindikatu vlogo za pridobitev soglasja za nočno delo žensk. Člani sveta sindikata smo bili zelo negativno razpoloženi. Predlagali smo, da se vloga dopolni s predvidenim delovnim načrtom, ki mora vsebovati obdobje, oziroma okvirni čas trajanja nočnega dela in pogoje, ki jih bo podjetje zagotovilo v nočni izmeni - vključno s seznamom žensk. Po razgovoru z direktorico PC ARGO, go. Sonjo Podlogar, ki je za vzrok začasne uvedbe nočnega dela navedla potrebe po zalogah vezanih na selitev v novo tovarno, smo se člani soglasno strinjali, da že v letošnjem letu dajemo soglasje za občasno nočno delo žensk.

Na seji sveta smo tudi določili pogajalsko skupino za oblikovanje Aneksa k PKP za leto 2000.

Eden izmed sklepov je tudi, da se izpelje javna anketa med vsemi zaposlenimi glede individualne ocene in zadovoljstva, se pravi, kako vpliva ocena na samo počutje na delovnem mestu. Rezultati ankete pa bodo objavljeni v enem izmed naših glasil.

Postavlja se tudi vprašanje zakaj ni možna ureditev interne prodaje lastnih izdelkov zaposlenim v Drogi. V Sloveniji kar 44% uspešnejših podjetij omogoča nakup svojih izdelkov in s tem delno pripomore k dvigu življenjskega standarda in zadovoljstva zaposlenih.

Več o tem, kaj smo poročali in sprejemali na Svetu sindikatov podjetja, pa si preberite v zapisniku 7. redne seje.

Alenka KUBIK

BORZNI KOMENTAR**Pustne šeme, krofi in rožice**

Prazničnim dnevom navkljub (pravkar sta mimo pust in dan žena), je borzna klima še vedno zelo neugodna. Zdi se, kakor da upravljalci borzne igre nikakor ne uspejo z "borznega medmrežja" pregnati pesimističnega razpoloženja. Posledice so vidne!

Proces padanja borzних indeksov SBI in PIX se nadaljuje. Prvi je v času od prejšnjega borznega komentara do danes izgubil skoraj 50 točk, drugi pa celo preko 110 točk. Ni slabo, kaj? Če bi se šli "chi fa meno", bi s takimi kartami brez problemov zmagali. Vendar... V tej igri zmagata tisti, ki nabere več točk in ne obratno!

Je še tako, da ne moremo vsi vedno zmagovati! Po drugi strani pa izgubljena bitka še ne pomeni izgubljene vojne!!!

Trenutne borzne razmere so odlična priložnost za preiščljene, potrpežljive, samozavestne in odločne investitorje. Takšnih pa med množico Slovenskih borzних igralcev po mojem mnenju ni pretirano veliko.

Trenutne vrednosti:

DRPG	=	34.461,37 SIT
SBI	=	1.765,62 točk
PIX	=	1.350,41 točk
BIO	=	106,56 točk

Pa ne pozabite, da tudi v tem tisočletju velja: **borza je igra na dolgi rok!**

Aleš ŠKRABA

KOMENTAR

Luč na koncu predora ni zmeraj znanilka rešitve. Včasih je to sprednja luč ekspresnega vlaka...

HČERINSKA PODJETJA

DROGA V DEŽELI ALEKSANDRA VELIKEGA

Tržišče, veliko kot makedonski imperij v času Aleksandra Velikega, bi verjetno mlademu podjetju nudilo številne možnosti in izzive za razvoj in trgovanje; zagotovo pa bi mu povzročalo tudi veliko več težav pri njegovem obvladovanju, kot mu to povzroča današnje veliko manjše makedonsko tržišče. Podobnost z državo izpred več kot dva tisoč let lahko najdemo le v raznolikosti ljudstev in v trenjih ter napetosti med njimi.

Direktorica in solastnica Droge d.o.o. Skopje, gospa Ružica Radojević

Makedonija je velika kot Slovenija in ima približno toliko prebivalcev (2 milijona). Poleg Makedoncev je cca 30% Albancev, nekaj Turkov, Srbov in ostalih narodnosti. To pomeni, da je 2/3 pravoslavnih Makedoncev in 1/3 muslimanskih. Makedonci menijo, da so Albanci manjšinski narod, Albanci pa trdijo, da so državotvorni in želijo vse pravice, ki jih imajo Makedonci. Pojavljajo se zahteve po univerzi v albanskem jeziku. Vse to povzroča in stopnjuje politično napetost. Obstaja nevarnost državljanske vojne. KVOR sicer vzdržuje mir na Kosovu, se pa napetost širi tudi v Makedonijo. Makedonija meji na Kosovo in Albanijo, zato so razdalje med njimi in Albanci v Makedoniji majhne.

Kljub vsemu to niso razlogi, da se Droga d.d. ne bi pojavila na make-

donskem trgu, ki je zanimiv za številne tuje vlagatelje.

O ustanovitvi podjetja Droga Skopje je govorila gospa **Ružica Radojević**, direktorica in solastnica podjetja. V pogovoru nam je predstavila organiziranost in poslovanje podjetja.

Ga. Radojević :

Podjetje je bilo ustanovljeno (registrirano) 1. 7. 1999. Uradno dovoljenje za delo je dobilo 28. 10. 1999. Po makedonski zakonodaji se mora prvi v podjetju zaposliti direktor, šele nato ostali delavci. Tako sem se prva zaposlila kot direktorica, nato sem zaposlila tajnico, dva skladiščna delavca in dva komercialista. Na voljo sta nam še dva skladiščna delavca, ki ju zaposlujemo po potrebi. Dela je veliko in vse kaže, da bomo morali zaposliti nove delavce. S širitvijo prodaje se bo to moralo zgoditi.

Skladišče v Skopju je na isti lokaciji, kot ga je imela Droga Portorož v času nekdanje Jugoslavije. Kljub visokim stroškom najemnine smo se za to skladišče odločili zato, ker se nahaja na izredno pomembnem prometnem križišču. Poti vodijo proti Kosovu, Srbiji, Grčiji in Albaniji. Skladišče bomo obdržali dokler ne najdemo ugodnejše rešitve. Morda se bomo v prihodnosti (če bodo boljši časi) odločili za gradnjo lastnega skladišča. V sklopu skladiščnega objekta so tudi poslovni prostori.

N.G.:

Zakaj se je Droga Portorož odločila za ustanovitev lastnega podjetja na makedonskem trgu? Kakšni so poslovni cilji in strategija novoustanovljenega podjetja?

Ga. Radojević:

Osnovni in najpomembnejši cilj je zagotovo razširiti ponudbo naših

Upravno komercialna ekipa družbe

HČERINSKA PODJETJA

Vse dobre reči so po tri! - tudi v Droginem skladišču v Skopju.

izdelkov, saj smo do sedaj tu prodajali le izdelke iz mesnega programa. Želimo ponuditi tudi izdelke ostalih Droginih BZ. Konkurenca je velika, saj ima Makedonija svojo močno prehransko industrijo. Nadaljni cilj je, da bi na to tržišče prenesli del svoje proizvodnje, predvsem tja, kjer so surovine (na primer del programa PC Gosad). Razmišljamo tudi o organizaciji proizvodnje kave Barcaffé v lastni pražarni ali o zakupu pražarne, saj so datjave pri uvozu kave zelo visoke.

N.G.:

Obstajajo že konkretni načrti o postavitvi pražarne?

Ga. Radojevič:

V načrtih Droge Skopje so predvideni pražarna in prostori za proizvodnjo vložene zelenjave. Podjetje je še mlado in se bojuje z začetnimi težavami, zato postavitve proizvodnje zamuja. Menim pa, da bodo načrti iz prvega četrletja uresničeni do konca junija. Pripravljeni bodo predlogi in strategija postavitve proizvodnje zelenjave in kave.

N.G.:

Se bomo postavitev proizvodnje lotili

Prostorne, sodobno urejene pisarne

na podoben način, kot smo se tega lotili v ZRJ?

Ga. Radojevič:

Program je obširnejši. Makedonija ima primerno teritorialno in politično pozicijo. Iz nje bomo lahko pokrivali Kosovo ne glede na njegovo bodočo politično ureditev (ali bo protektorat v okviru ZRJ ali kako drugače) in tudi Črno goro oz. ZRJ. Makedonija in Jugoslavija (v obdobju po razpadu nekdanje Jugoslavije) nista nikoli imeli večjih

političnih sporov. Med obema državama niso uvedli posebnih carinskih dajatev razen 1% na evidentiranje. Droga Skopje lahko postavi svoje temelje ravno v tem prostoru, saj so njeni proizvodi kvalitetni in cenjeni.

N.G.:

Koliko je Droga še prisotna na makedonskem trgu? Kako smo poslovali s temi tržišči? Kakšni so načrti o poslovanju?

Ga. Radojevič:

Glede na vojne dogodke na Hrvaš-

kem, v Bosni in na Kosovu smo z Makedonijo poslovali dokaj dobro. Makedonija je bila z vojno obkrožena in je predstavljala nekakšno slepo črevo. Imela je številne težave v poslovanju. Vsa leta je bila Droga prisotna in je z Makedonijo poslovno sodelovala. Poznam poti, po katerih se je 'Makedonija prebijala'. Makedonski kamioni so vozili preko Bolgarije, Romunije in Madžarske. To so izredno dolge transportne poti. Prevozi preko Italije so veliko bolj zapleteni, saj ima

HČERINSKA PODJETJA

Prva faza dostave blaga kupcu

EU svoja pravila in posebne tretmane za prevoz slovenskega blaga, za katero mora makedonsko ministristvo za trgovino izdati posebno odločbo, da se ne bo vrnilo v Slovenijo. Blago tovorimo izključno s kamioni. Letalski prevoz je zelo drag, 2 DEM po kg ne glede na vrsto blaga. Tudi prevoz s kamionom je drag. Ko je potekal prevoz čez omenjene tri države, se je cena gibala okoli 10000 DEM, kasneje, ko je pot vodila skozi Jugoslavijo in Hrvaško, pa se je spustil na 3500 do 4000 DEM.

V Drogi poslujemo le z makedonskimi prevozniki. Tarifa prevoza Makedonija-SLO-Makedonija se je ponovno dvignila na 6000 DEM. To pomeni, da je pot v eno smer 3000 DEM in 3000 DEM v drugo ne glede na to, če prihaja kamion iz Makedonije v Slovenijo natovorjen ali prazen. Slovenski prevozi so še veliko dražji. Poleg tega pa imajo slovenski prevozniki dodatne težave z urejanjem vize, ki je potrebna za prehod čez srbsko ozemlje. Zanj

morajo plačati najmanj 100 DEM, ne glede na čas trajanja. Zato se poslužujemo makedonskih prevozov. Prevozniku naročimo, naj pride prevzet blago v Slovenijo, in ga nato brez težav, preko Hrvaške in Srbije, pripelje v Makedonijo. Nekoliko drugače je pri prevozu kave, ki se v Jugoslaviji in Makedoniji obravnava kot akcizno, to pomeni visoko tarifno blago, ki ima visoke dajatve in spremstvo. Spremljevalno plačamo dodatno, tako na ozemlju Srbije kakor tudi na ozemlju Makedonije od meje do našega skladišča. Kava je tako izredno draga: vhodna carina (akciza) je 3 DEM po kg, k temu moramo prišteti še 50% ostalih dodatkov. Prav zato je Drogina kava dvakrat dražja od ostalih kav. Na tem tržišču smo prisotni s celotnim programom Barcaffè.

N.G.:

Kolikšna je konkurenca?

Ga. Radojevič:

Velika! Iz dneva v dan se veča. Makedonija me je presenetila. Sama proizvaja in uvaja nove programe, nove izdelke. Velik je uvoz iz Grčije. Menim, da je 80 % tujega kapitala v Makedoniji grškega. Veliko je tudi srbskega kapitala, predvsem vloženega posredno, pa tudi neposredno preko grških firm. Znana je grška veriga trgovin Vero, last grškega trgovca, ki vsakega pol leta odpre nov trgovski center. Poreklo sicer najdemo v avstrijskem SPAR-u, kar je vidno iz oznak na trgovskih centrih.

N.G.:

Koliko je Makedonija odprta za tuja vlaganja? Obstajajo meddržavni sporazumi? Sta Slovenija in Makedonija podpisali kakšen sporazum?

Tajnica, ga. Lenče Mladenovska, reže slavnostno torto ob "rojstvu" Droge Skopje.

HČERINSKA PODJETJA

Ga. Radojevič:

Menim, da je Makedonija ena najbolj odprtih držav za tuja vlaganja. To dovoljujejo tudi zakonske osnove. Kljub temu je interes vlagateljev majhen, saj obstaja še visoka stopnja rizika. Ne glede na to pa je v Makedoniji še veliko vlagateljev iz sosednjih držav in tudi iz Slovenije. Lek ravno odpira svojo tovarno, Kollinska jo je postavila že pred leti v Štipu, Tobačna tovarna je v celoti kupila tobačno industrijo v Skopju. Kot sem še omenila, je veriga trgovin Vero v celoti v lasti grškega trgovca, tudi rafinerija Okta je bila prodana grškemu lastniku. Zaradi visokega rizika se za vlaganja manj odloča poslovni svet zahodne Evrope. V zadnjem času pa so tu bolj prisotni Italijani in prav tako Američani, ki so se lotili izobraževanja uspešnih makedonskih trgovcev.

Tudi skladišče je sodobno urejeno

izdelek zaznal. Res je, da se ljudje še spominjajo kave Barcaffè. To sklepamo po prodaji 100 g kave, ki jo zaznavamo, kljub temu da je veliko dražja od ostalih kav in kljub temu, da je kupna moč Makedoncev izredno nizka. Naše prednosti so le v tem, da starejše generacije še poznajo izdelek, blagovno znamko in firmo Drogo Portorož in zaupajo kakovosti izdelkov. To je 'še zasluga' nekdanjega jugoslovanskega trga. Še pet let odsotnosti s trga bi bilo usodnih. Po odcepitvi smo bili prisotni le z

Argeto, kokošjo pašteto, za katero pa mnogi ne vedo, da je Drogina. Vedo le, da je dobra in da prihaja iz Slovenije.

N.G.:

Zakaj smo se v Drogi odločili tako pozno za makedonski trg?

Ga. Radojevič:

Mislím, da to ni bila (pre)pozna odločitev. Če bi firmo odprli prezgodaj, bi jo morda morali, glede na politična dogajanja na prostoru nek-

N.G.:

Kako je s konkurenco na področju proizvodnje, na področju vlaganja zelenjave in pražarn, kjer se želimo tudi mi uveljaviti?

Ga. Radojevič:

Konkurenca nas je v celoti prehitela, tako na področju vložene zelenjave kot tudi praženja kave. Računamo pač na to, da bomo ponudili izdelek, ki ga trg pozna, oz. izdelek, na katerega makedonski kupci še niso pozabili. Deset let odsotnosti s trga je dolga doba. V tem obdobju smo bili prisotni z neznatnimi količinami kave, premajhnimi, da bi trg

HČERINSKA PODJETJA

Detajl kipa, ki upodablja Aleksandra Velikega. Kip hranijo v pariškem Louvru.

danje Jugoslavije, že zapreti. Transportne poti so bile nemogoče in do Makedonije je bilo zelo težko priti. Tudi letala niso vozila. Težko je bilo karkoli organizirati in še težje je bilo najti prave ljudi, take, ki bi jim lahko zaupali. Potrebna bi bila dnevna prisotnost. Kolinska je res prisotna še od začetka razpada Jugoslavije, ni pa dosegla nič večjih uspehov. Droga je prisotna v vseh trgovinah, vsaj z Argeto, Kolinska temu ni kos. Njena ponudba je omejena na blagovni znamki Hellmans in Knorr. Tovarna v Štipu proizvaja žvečilne gumije in so namenjeni izključno nemškemu trgu. Letno jih proizvedejo in izvozijo 800 ton. To je veliko za Kolinsko, dobro pa je tudi za Makedonijo; s tem je prisotna tudi med izvozniki. Droga Skopje zaenkrat samo uvaža. Tudi situacija na deviznem trgu ni ugodna. Deviz ni bilo dva meseca. Možno jih je dobiti le na borzi.

N.G.:

Kako obdelujete trg in kako imate urejena plačila?

Ga. Radojevič:

Zaposlena komercialista opravljata tudi dela trgovskega potnika. Eden je zadolžen za obdelavo vzhodnega makedonskega trga, drugi za obdelavo zahodnega. Iščeta kupce, jih seznanjata z izhodiščnimi pogoji, ki jih sama določam (na osnovi poznavanja določenih rizikov), in če ocenita, da bi bil kupec primeren, me o tem obvestita. Če menim, da bi bilo primerno kupca obiskati, ali če kupec sam izrazi željo, da se spoznava, ga s komercialistom obiščeva. Komercialista pobirata naročila in skrbita za prodajo. Nato blago odpremimo iz skladišča (poslovanje je vodeno računalniško), ga dostavimo kupcu in zložimo na police. To moramo narediti, saj kupci ne poznajo dobro naših izdelkov in jih zato velikokrat ne znajo razvrstiti na police. Počasi vzpostavljamo stike z grosisti. Ko bomo poslovali preko grosistov, bo terenskega dela manj. Stvari bodo utečene. Komercialista bosta imela plan prodaje in glede na število kupcev-grosistov si bosta uredila urnik obiskov. Če bo potrebno, bomo še koga zaposlili.

Držimo se plačilnega roka 90 dni. Do morebitnih zamud prihaja le zaradi pomankanja deviz na trgu. Do novembra lani smo račune izstavljali v nemških markah, nato pa v EUR. Makedonija že nekaj časa vodi svoj plačilni promet s tujino v EUR.

N.G.:

Kdo so vaši največji kupci?

Ga. Radojevič:

V Makedoniji ni tipičnih grosistov, prav tako ne detajlistov. To pomeni, da se vsi trgovci, bolj ali manj, ukvarjajo z detajlistično in grosistično

prodajo. Grosista, ki bi lahko celovito obvladoval tržišče, v Makedoniji ni. Zato presojamo kupce posamezno in ugotavljamo, kolikšno prodajno področje pokrivajo. Pri presojanju kupcev moramo upoštevati njihove medsebojne prepire in dejstvo, da Makedonci in Albanci med seboj ne trgujejo. Mi to počnemo z obojimi, saj bi v nasprotnem primeru ne imeli pokritega določenega dela trga.

Trenutno je naš največji kupec firma Zeri, s katero smo poslovali še pred ustanovitvijo firme. Počasi pa prevzemajo vodstvo drugi. Prodajo smo razširili na del proti Grčiji (Gevgelija, Bitola, Prilep), kjer Droga še ni bila prisotna. Sicer pa je bilo podjetje Droga Skopje ustanovljeno šele pred kratkim, trg moramo še raziskati, spoznati moramo nove kupce, morda veliko boljše. Potrebujemo vsaj še pol leta za vzpostavitev normalnega poslovanja. Po številnih mukah, ki so spremljale prizadevanja, da bi nas sprejeli v trgovsko verigo Vero, ki jo lahko primerjamo s slovenskim Mercatorjem, nam je končno uspelo priti na njene police. Ponujamo celoten asortiman Barcaffè, začimbe Maestro, pašteto Argeto-100 g in 30 g, sadne in zeliščne čaje 1001 cvet, Fitness čaj, ki se zelo dobro prodaja, in mlevske izdelke Zlato polje. Riž je na kontingentu, zato ga ne moremo plasirati.

Poleg Droginih izdelkov Droga Skopje ponuja celoten asortiman različnih izdelkov Delamarisovih izdelkov. Podjetji sta na nek način zgodovinsko povezani; v času razpada Jugoslavije sta bili še združeni.

barcaffè

HČERINSKA PODJETJA

Stari kupci se tega spominjajo in podjetji še danes povezujejo. Drogi Skopje to le koristi.

N.G.:

Ali bo Droga Skopje tržila tudi izdelke ostalih slovenskih firm?

Ga. Radojevič:

Predlog je, da bi tržili tudi izdelke Žita. Najprej moramo vzpostaviti trgovsko mrežo, potem pa bomo razmišljali o razširitvi ponudbe.

N.G.:

Kakšen je odnos mame Droga d.d. in hčere Droga d.o.o. Skopje, kakšni so kapitalski deleži in kakšen poslovni odnos je vzpostavljen z Delamarisom?

Ga. Radojevič:

Droga Skopje dela vse v soglasju z Drogo Portorož. Tudi glede razširitve ponudbe z izdelki drugih proizvajalcev. Droga Skopje trži izdelke Delamarisa zato, ker v tem vidi možnost zasluzka in način za zmanjšanje stroškov. V kolikor te možnosti ne bi bilo več, bi prodajo prekinili. Delamaris ni deležen nikakršnega profita. Mi izdelke odkupimo in jih prodamo. Na to Delamaris nima vpliva, mi pa se obnašamo le kot dobri gospodarji. Osnovni kapital Droge Skopje je 20.000 DEM; 51 % podjetja je v lasti Droge Portorož, 49% pa v moji. Razporeditev kapitala je bila narejena na predlog uprave, ki jo je pripravila na osnovi zahtev nadzornega sveta. Pri tem sta uprava in nadzorni svet varovala interese Droge d.d.. Tudi sama menim, da človek razmišlja in deluje drugače, ko je finančno sam udeležen. Kljub temu, da sem solastnik, pa ne morem sprejemati samostojnih odločitev glede strategije podjetja, saj je Droga Portorož večinski lastnik. Pri delitvi kapitalskega deleža

pa so člani uprave in nadzornega sveta upoštevali tudi dejstvo, da so v Makedoniji podjetja, v katerih so udeleženi domači ljudje, nekako privilegirana.

Čeprav je Droga Skopje samostojni pravni subjekt, ga kupci v Makedoniji obravnavajo kot predstavništvo Droge. Nam ni v posebnem interesu, da bi kupcem pojasnjevali razlike v statusu. Droga Skopje je v resnici del Droge Portorož, ima pač status podjetja, kajti le tako lahko nemoteno posluje izven države (uvoz).

N.G.:

Kakšni so vaši poslovni načrti v zvezi z marketinško promocijo in aktivnostmi?

Ga. Radojevič:

Prva in predstavljena promocijska aktivnost je bila 26. januarja. Želeli smo pokazati, da smo ponovno na makedonskem trgu s celotnim asortimanom. To je bilo v trgovskem centru trgovske verige Tineks marketi. Organizirana je bila tiskovna konferenca, na kateri sta bila tudi predsednik uprave in direktor marketinga Droge Portorož. Dogodek je bil medijsko odmeven, novo podjetje in celoten asortiman izdelkov sta bila predstavljena na nacionalni televiziji in Sitel TV, neodvisni TV, ki je v lasti firme Sileks Kratovo (rudniki svineca in cinka) in pokriva večji del Makedonije.

Načrtujemo še nekaj promocijskih aktivnosti za predstavitev celotne Drogine ponudbe in BZ Barcaffé. V pripravi so reklamni panoji, radijska sporočila (lokalne radijske postaje) in telopi. Predstavitev začimb

Maestro pa bo morala potekati nekoliko drugače. Sam prikaz izdelkov v reklamah ne bo dovolj. Posamezne začimbe bomo morali ljudem posebej predstaviti in jim ponuditi uporabne nasvete. V Drogini ponudbi začimb je veliko takih, ki se na makedonskem trgu pojavljajo prvič. Pred našim prihodom je bila ponudba začimb na tem trgu borna. Nekaj slovenskih promocijskih gradiv smo že prevedli v makedonščino in jih prilagamo izdelkom na polici v trgovini. Način je učinkovit.

Sicer pa sem mnenja, da lahko marketinške aktivnosti stečejo le takrat, ko bodo naši izdelki dosegljivi in zastopani po vsej Makedoniji. V nasprotnem primeru lahko dosežemo le negativni učinek. V tem trenutku trga še ne obvladujemo.

Kakorkoli že, kakovosten izdelek se sam najbolje promovira - po ustnem izročilu. Lep primer je pašteta Argeta, ki je prišla v Makedonijo kot neznanka, danes pa jo najdemo po vsej Makedoniji, tudi v najmanjši trgovini. Takih izdelkov ima Droga še veliko.

V Drogi trdimo, da so kvalitetni vsi.

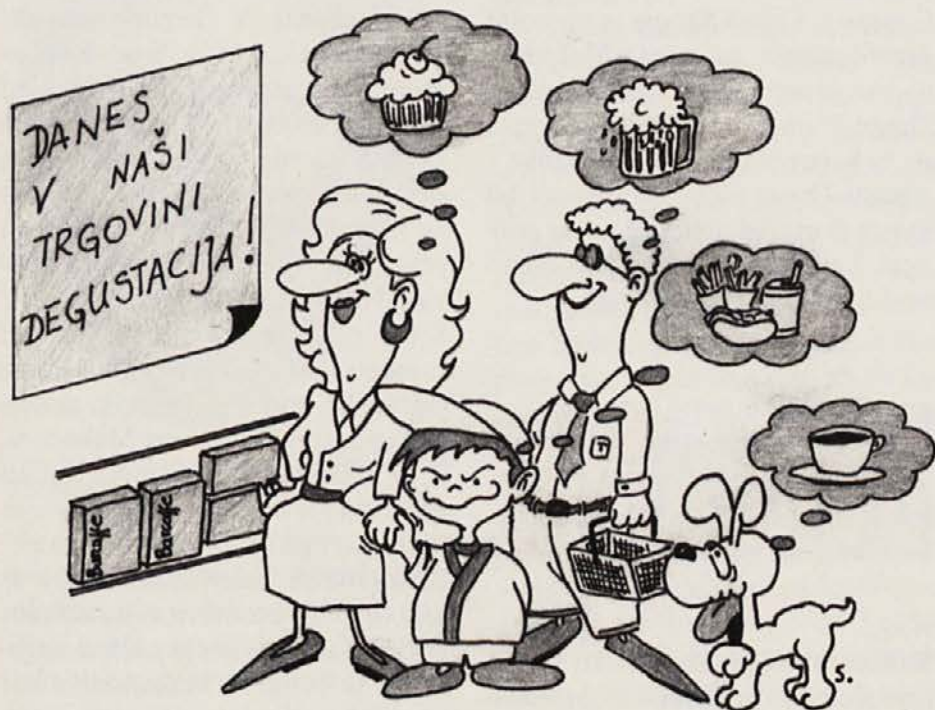
Drogi Skopje želimo, da bi bila pri osvajanju tržišč vsaj pol toliko uspešna, kot je bil slavni Makedonec Aleksander Veliki. Morda pa tudi mi pridemo do Perzije in še dlje...

Tekst Majda VLAČIČ
Slike Ružica RADOJEVIČ

TRŽNE RAZISKAVE

ZAKAJ KUPCI KUPUJEJO NAŠE IZDELKE?

Podjetja lahko vplivajo na potrošnikove želje, na njegove osnovne potrebe pa ne morejo. Pri raziskovanju obnašanja potrošnikov pa se sprašujemo zakaj, kdaj, kje, kako in s kom se trošijo in kupujejo izdelki.

Vsako obnašanje je odraz potreb in želja ljudi. Potrebe in želje torej usmerjajo vedenje vsakega človeka, vsakega potrošnika. Če smo žejni in si zaželimo kozarec piva, bomo najverjetneje poiskali gostilno ali trgovino, kjer bomo lahko uresničili našo željo in potešili žejo. Za življenje potrebujemo hrano, obleko, prebivališče, varnost, občutek pripadnosti, spoštovanje in še mnogo drugega. Imamo malo potreb in mnogo želja. Žejo lahko potešimo z različnimi vrstami pijač in različnimi konkretnimi izdelki ali blagovnimi znamkami. Če se odločimo, da bomo žejo potešili s kozarcem piva, se moramo odločiti za blagovno znamko (Laško, Union,...), vrsto (svetlo, temno, light,...) in količino. Odvisno od tega, kaj imamo radi ali na kaj smo navajeni, koliko smo pripravljeni plačati za pivo, kje ga pijemo, kako močno si ga v določenem trenutku želimo in ali je ponud-

ba piva v določenem lokalu ustrezna, si izberemo določeno vrsto, blagovno znamko in količino. **Potreba** (žeja) se torej spremeni v **željo** (pivo), ta pa v **povpraševanje** po določenem izdelku (npr. temno Laško 0,33 ml). Družba, šola, družina, vera in podjetja neprestano oblikujejo in spreminjajo naše želje in povpraševanje, medtem ko na potrebe ne morejo vplivati. Na obnašanje potrošnikov zato na eni strani vplivajo njegove potrebe in želje, na drugi strani pa okolje, v katerem živi. Podjetja vplivajo na želje s ponudbo različnih izdelkov, z dobro distribucijo, s ceno in z različnimi oblikami oglaševanja in promocije. V zadnjem času postaja vse bolj pomemben odnos med proizvajalci in trgovci, saj odločilno vpliva na razpoložljivost izdelkov na prodajnih policah trgovin, na cene in na možnost izvajanja degustacij in drugih aktivnosti pospeševanja prodaje.

Ker je potreba osnovni dejavnik povpraševanja in nakupa, bi moralo biti zadovoljevanje potreb potrošnikov najvišji cilj vsakega podjetja. Vendar pa vsi potrošniki niso tudi kupci izdelkov, kot tudi vsi kupci niso potrošniki. Kljub temu da so pravi potrošniki otroških plenit pravzaprav otroci v najnežnejši starosti, so kupci njihovi starši. Pri raziskovanju obnašanja potrošnikov moramo upoštevati tako dejanske kupce, pa tudi potrošnike in druge osebe, ki vplivajo na končni nakup izdelka. V zadnjih letih se poudarja zlasti povečan vpliv otrok na nakupne odločitve v družinah. Otroci več časa presedijo ob televiziji kot njihovi starši in so na oglase bolj pozorni, poleg tega pa z vrstniki radi tekmujejo. Velikokrat se ta tekmovalnost kaže v želji po obleki in obutvi znanih blagovnih znamk.

Raziskovanje obnašanja potrošnikov mora spremljati morebitne spremembe pri potrebah potrošnikov, pri uporabi in nakupovanju izdelkov, pa tudi pri zadovoljstvu z izdelki in storitvami. Raziskovanje nam mora torej najprej razkriti **dejavnike, ki vplivajo na uporabo izdelka**. Kavov Barcaffé potrošniki pijejo tudi zaradi potrebe po druženju (pripadnosti) in ne samo zaradi tega, ker je dobra in ker jih zjutraj 'spravi k sebi'. Predmet raziskovanja so tudi **dejavniki, ki vplivajo na sam nakup izdelka**. Kljub malce zastarelemu videzu 100g-ske mlete kave Barcaffé, jo imajo kupci najraje, saj menijo, da dobijo najbolj svežo kavo, med drugim pa pri tem izdelku nimajo problemov pri odpiranju vrečke. Pri raziskovanju odkrivamo, zakaj, kje, kdaj in s kom potrošniki uporabljajo (pijejo) in kupujejo izdelek (ka-

TRŽNE RAZISKAVE

vo). Da bi do nakupa nekega (novega) izdelka sploh prišlo, morajo biti kupci z njim seznanjeni. Raziskovanje **informiranosti** potrošnikov je zato bistveno zlasti zato, ker je informiranost osnova za nakup. Nanjo lahko vplivajo podjetja z oglaševanjem, degustacijami, letaki in plakati v trgovinah, prisotnostjo na sejmih, itd. Raziskovanje nam daje odgovore na to, ali so bile aktivnosti podjetja za informiranje potrošnikov zadostne in ali se mora podjetje v tem izboljšati. Potrošnik pa pridobiva informacije tudi od drugih ljudi in skupin. Pravijo, da 'se dobra roba sama hvali', zato je kakovost izdelka, zlasti zaznana kakovost s strani potrošnika, pomembna. 'Dober glas gre v deveto vas', zato so potrošniki o dobrem, posebej o modnem izdelku hitreje informirani od ljudi, s katerimi prihajajo v stik. Vendar pa so potrošniki danes zasuti z množico kvalitetnih izdelkov. Kvaliteta je v današnjem času postala nekakšen standard. Vsa podjetja si zaradi prevelikih investicij v tehnologijo ne morejo privoščiti vrhunske kvalitete, osnovno raven kakovosti pa ponavadi zagotavljajo. Potrošniki pa so zasuti tudi z množico izdelkov in z množico oglasov za

izdelke različnih podjetij. Da bi si poenostavili izbiro, največkrat posegajo po izdelkih, na katere so **navajeni** in s katerimi so zadovoljni, ter po tistih, ki so na prodajnih policah trgovin privlačni in **na razpolago**. To so velikokrat izdelki s **privlačno embalažo** in **uveljavljenih blagovnih znamk**. Za veliko potrošnikov pa je glavni 'smerni kazalec' v trgovini **cena**, največkrat nizka cena. Nižje cene in široka izbira so tudi razlogi za obisk določene, praviloma večje trgovine, ki si nižje cene omogoča s popusti pri proizvajalcih zaradi nabave večjih količin izdelkov. Po raziskavah k nakupni odločitvi potrošnikov prispevajo 33% razum (cena, kvaliteta), 28% trenutno počutje (postrežba, nasveti, odnos), 18% vrednote (npr. poštenost), 17% navade, ostalo pa manj pomembni dejavniki. Nekateri potrošniki imajo pri svojih nakupih nakupovalne listke, drugi le blede sliko o tem, kar morajo kupiti, tretji pa se šele v trgovini spomnijo, kaj jim doma primanjkuje. Večinoma je nakupovanje odvisno od časa in izdelkov, ki jih imamo na razpolago, od vrste izdelka, ki ga kupujemo, ter od lojalnosti določenim blagovnim znamkam.

Za poglobljeno raziskovanje vzrokov obnašanja potrošnikov raziskovalci opravijo na manjšem številu ljudi **kvalitativno raziskavo** v obliki skupinskih intervjujev s potrošniki ali v obliki individualnih intervjujev. **Skupinske intervjuje (fokusne skupine)** vodi moderator, izvajajo pa se v skupinah od 8 do 12 tipičnih potrošnikov 90 do 120 minut. Pogovor usmerja moderator glede na teme, ki jih želi obdelati. Ponavadi se opravi tak skupinski pogovor z več različnimi (starostnimi) skupinami ljudi in se tako omogoči, da se pogovor bolje razvije zaradi podobnosti ljudi v skupini oz. skupnih točk sogovornikov. Moderator poskrbi za

sproščeno vzdušje, spodbuja vse udeležence k izražanju mnenj in tako prepreči, da bi kateri v pogovoru prevladal. **Individualni intervjuji** se opravijo s posameznimi potrošniki ali kupci, izvajajo pa se pri raziskovanju bolj občutljivih tem. Rezultati kvalitativnih raziskav so osnova **kvantitativnim**, kjer preverimo razširjenost določenega obnašanja (npr. koliko % ljudi pije kavo samo zjutraj).

Zaradi boljšega poznavanja potreb in boljšega prilagajanja se podjetja večinoma odločajo za **segmentacijo** svojih kupcev. Trg členijo v različne skupine (segmente) potrošnikov po različnih kriterijih (npr. po starosti). Med temi skupinami potrošnikov si podjetja ponavadi izberejo **ciljno skupino**, kateri prilagodijo vse svoje trženjske in druge dejavnosti. Za veliko Droginih izdelkov velja, da jih uporabljajo zelo različne skupine ljudi, tako po starosti, velikosti družine, dohodku, geografskem področju kot tudi po življenjskem stilu. Vsem skupinam je težko v vsem ugoditi, zato se zgodi, da ostanejo določene skupine pri nekaterih aktivnostih podjetja prikrajšane. V tem primeru je za podjetje pomembno, da ostane-

GLOBINSKI INTERVJU

TRŽNE RAZISKAVE

„UH, KAJ BI DAL ZA ENO KAVICO!“

jo zadovoljne najbolj zveste in številčne skupine potrošnikov, zato mora svoje aktivnosti prilagoditi tem skupinam.

Poznavanje obnašanja potrošnikov je postalo vsakdanji nujen pogoj za sprejemanje uspešnih in učinkovitih poslovnih odločitev, v določenih dejavnostih tudi nujen pogoj za ohranitev delovnih mest. S potrošnikom bi moralo dihati vsako podjetje in vsi njegovi zaposleni. Vprašanja o tem, zakaj potrošniki kupujejo naše izdelke, kakšni so kupci naših izdelkov in zakaj so potrošniki (ne)zadovoljni, so temeljnega pomena za podjetje, saj se s poznavanjem odgovorov lahko čimbolj približamo potrošniku in kar najboljše zadovoljimo njegove potrebe. Drogine izdelke potrošniki največkrat kupujejo zaradi kakovosti, navajenosti, tradicije, oglaševanja, poznanosti proizvajalca in blagovnih znamk, dostopnosti in degustacij v trgovinah.

Katja ULJAN

*Kako je hišica zdaj prazna
odkar tebe mati v njej več ni!
Bila je prej tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.*

*Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči,
naj Bog odpre ti rajska vrata,
to iz srca želimo vsi.*

ZAHVALA

*Ob smrti moje mame, Marije Gerič,
se sodelavcem in sodelavkam
PC Začimba zahvaljujemo za izraze sožalja,
vzpodbudne besede, cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti.*

Vsem skupaj in vsakemu posebej iskrena hvala!

Marija Vuk z družino

ZAČIMBA - PIKA NA i

HREN

Armoracia lapathifolia Gilib.
družina: križnice (Brassicaceae)
druga imena: ren, turman

Splošno o začimbi

Hren je trajnica, ki je pri nas močno razširjena in pogosto raste tudi samoniklo. Njegova domovina je Rusija, od koder so ga prenesli v druge dežele in na druge celine. Njegovo rast je priporočljivo nadzirati, ker zelo hitro "zapleveli" vrtove.

Ima velike liste, cvete z drobnimi belimi cvetovi. Pod zemljo tvori mesnate, bele, razvejane korenine. Razmnožuje se vegetativno, t.j. z deljenjem korenin. Specijalen način pridelovanja hrena (horizontalno polaganje korenin v zemljo ter večkratno odstranjevanje stranskih korenin od glavnega korena) zagotavlja lepe, ravne oblike korenin (do 60 cm dolge in premera do 10 cm) ter visok pridelek.

Kot začimbo uporabljamo sveže naribane korenine ali industrijsko pripravljene hrenove proizvode.

Korenina je izredno ostrega okusa in vonja, ki draži do solz, ko jo naribamo. Nosilci vonja in okusa so žveplaste spojine kot sta alilno in butilno gorčično olje, ki enako kot pri gorčiči, nastane iz glikozida sinigrina šele po encimatskem delovanju (šele pri rezanju, nastrganju). Te spojine so lahko hlapne in zato ostrina hrena traja kratek čas.

Vsebuje veliko C vitamina (100 g snovi vsebuje 100 mg vitamina C), ter vitamina PP in veliko raznih mineralnih soli.

Uporaba v kuhinji

Kam sodi:

- nariban svež hren ali MAESTRO HREN ponudimo k hrenovkam, kuhanim klobasam, kuhani govedini, šunki, mesnim narezkom

- hrenova omaka h kuhani govedini, rostbifu, h kuhanim jajcem;
- kombinacije naribanega hrena z jabolki ali smetano pa k raznim narezkom;
- košček sveže korenine dajemo v kumarice, ko jih kisamo;
- poda se v rdečo peso.

Zaradi močnega okusa uporabljamo hren samo v kombinaciji z osnovnimi začimbami.

Enostavne sveže solate, np. nariban korenček, kislo jabolko, nariban hren, z dodatkom limoninega soka in olivnega olja ali skuhana, na tanko narezana rdeča pesa z hrenom in limoninim sokom, sta v jesensko-zimskem času bogat vir vitaminov in mineralnih soli.

Zdravilne lastnosti hrena

Dodatek hrena k hrani spodbuja izločanje prebavnih sokov, stimulira delovanje jeter in ledvic, izboljša odpornost organizma. Hrena pa ne priporočamo ledvičnim bolnikom ali bolnikom z vnetji prebavnega trakta.

Cela rastlina, tako korenine kot listje, ima bakteriocidne lastnosti.

Helena ČOK

NOVI IZDELKI

ZDRAVO - DOBRO - TRADICIONALNO

*Al' prav se piše kaša ali kasha,
se šola novočrkarjev srdita
z ljudmi prepira starega kopita;
kdo njih pa pravo trdi, to se praša.*

*Po pameti je taka sodba naša:
Ak' je od kashe kaša bolj'ga žita
in boljš' obdelana in bolj polita,
naj se piše..... **KAŠA ZLATO POLJE***

(Prešernu se opravičujemo)

ŽITA, KAŠE IN ZLATO POLJE

Žita rastejo skoraj po vsem svetu. Človek jih uživa že 3000 let kot poglavitno hrano, ki daje veliko energije in drugih dragocenih snovi. Kljub temu, da jih je na tisoče vrst, jih za prehrano uporabljamo komaj dobrih deset. Ampak te so tako pomembne, da bi se človeštvo brez njih nikoli tako ne razvilo. Morda celo obstajalo ne bi. Najpomembnejša žita so pšenica, koruza in riž, v naših krajih pa uporabljamo še proso, ječmen, oves, rž in ajdo, ki pravzaprav ni žito, jo pa pripravljamo na enak način kakor žita. Med žiti se 'ponovno odkriva' pira, zanimiva vrsta žita, ki je ena od prednikov pšenice.

Žitna zrna niso užitna kar takšna, kakršna dozori, prej jih je treba primerno obdelati. Prav pri obdelavi pa smo zašli predaleč in marsikateremu živilu odvzeli del najdragocenejše vsebine, to je hranljivih snovi. **Sodobnejša obdelava se bo tej napaki izognila.**

AJDOVA KAŠA

Ajda (*Fagopyrum esculentum*) izvira iz vzhodne Azije, saj so imeli Kitajci zapisana navodila o setvi ajde že v 5. stoletju.

Ajda ima najbolj harmonično sestavo beljakovin, saj vsebuje večjo količino aminokislina lyzin kot pšenica. Sestava beljakovin je primernejša od sestave beljakovin mesa, mleka ali soje. Zato je pomembna v prehrani vegetarjancev oz. ljudi, ki ne jedo mesa. Ker ajda ne vsebuje glutena, je primerna za brezglutensko dieto obolelih za celijakijo. Bogata je z minerali, saj vsebuje kalij, fosfor, magnezij in železo, od vitaminov pa vsebuje B1, B2 in niacin.

Ajdo zasledimo na Slovenskem v 15. stoletju. Takrat je imela večjo vlogo v prehrani. V prejšnjem stoletju je bilo več kot polovica slovenskih njiv posajenih z ajdo. Danes pa je postala specialiteta slovenske narodne kuhinje.

AJDOVO KAŠO ZLATO POLJE lahko pripravimo kot samostojno jed ali kot prilogo k različnim vrstam mesa v omaki. Lahko jo zakuhamo v različnih juhah, gobovih, mlečnih ali smetanovih. Lahko jo dodamo k zelenjavi, z njo nadevamo ajdove bele klobase in ajdove krvavice, lahko pa pripravimo različne solate.

Še nasvet:

Ajdova kaša v solati

Potrebujemo 120 g ajdove kaše, 6 dcl vode, 300 g gobic, sol, gorčico, poper, limonin sok, 2 žlici olja, 3 žlice kisle smetane in sesekljan peteršilj.

Kašo kuhamo v slani vodi in jo ohladimo. Gobic naržemo, skuhamo v slani vodi, ohladimo in primešamo kaši. Prelijemo s solatno polivko, ki jo pripravimo iz limoninega soka, gorčice, kisle smetane, popra, olja in peteršilja.

Jed je enostavna in jo lahko pripravimo v 15 minutah.

NOVI IZDELKI

PIRA - sodobno idealno živilo

TUDI V DROGINI PONUDBI ZLATEGA POLJA

Pira je zanimiva vrsta žita in je verjetno eden od prednikov pšenice. Ekološki kmetje v Nemčiji jo že dolgo gojijo. Tam je bilo to žito znano predvsem za pripravljanje tradicionalnih jedi iz toplotno obdelanega nedozorelega zrnja kot t.i. zelena pira.

Latinsko ime rastline (*Triticum spelta*) opozarja na njeno značilnost: izrazite pleve. Pirino zrnje ima namreč za razliko od drugih žit dvojno plevo, ki je z mlatenjem ni moč odstraniti, in je zato potreben poseben postopek.

Ovojnica pirinega zrnja vsebuje nenavadno veliko kremenčeve kisline: do 90%. V postopku ločevanja od zrnja pleve ostanejo večinoma nepoškodovane in ohranijo svojo odpornost in stabilno obliko. Zato so pirine pleve postale idealen material za polnjenje posteljnine, predvsem blazin. Za razliko od mehke, s puhom polnjene blazine, ki se med spanjem zmečka v kepo, blazina s pirinimi plevami obdrži svojo obliko, a se kljub temu prilagaja spečemu in njegovemu položaju med spanjem. Pleve se vedno prilagajajo zunanji temperaturi, zato preprečujejo pregrevanje kože in zagotavljajo prijetno "posteljno klimo".

Pira pa se še zdaleč ne "odkriva znova" le zaradi njenih plev. Pripisujejo ji številne zdravilne lastnosti in dobrodejne učinke. Osnovna dieta s piro pomaga pri kožnih izpuščajih, nevrodermitisu in drugih alergijah, pri revmatskih obolenjih, npr. kroničnem poliartritisu, pri presnovnih boleznih (sladkorna bolezen, povišana vsebnost krvnih maščob), pri boleznih prebavil, živčnih težavah (depresije) ter pri težavah zaradi stranskih učinkov zdravil (antibiotiki, zloraba odvajal).

Piro lahko uživajo tudi tisti, ki so alergični na gluten v pšenici. Znanstveniki so se lotili raziskovanja sestave pirinega zrnja in ugotovili, da izpolnjuje vse zahteve za sodobno idealno živilo: od vrste in količine glavnih sestavin do vsebnosti vitaminov in mineralov.

V Sloveniji so piro pred leti začeli gojiti ekološki kmetje. Danes so že na voljo manjše količine iz nadzorovane slovenske ekološke pridelave.

(Povzetek iz vsebine: PIRA - znova odkrito vsestransko žito /MMS 1/2000, avtorice A.Slabe)

Pira je prijetnega, blagega okusa, primerna za samostojne jedi, solate, prikuhe in enolončnice. Lahko jo uporabite za jedi, pri katerih uporabljate ječmenovo kašo.

Piro lahko pripravimo tudi po vrtnarsko.

Za 4 osebe skuhamo 250g pire. Segrejemo 4 žlice olja in na hitro popražimo narezano zelenjavo (120g pora, 1 majhno čebulo, 120g stročjega fižola, 120g bučk, 120g korenčka). Posolimo in začimimo z Maestro mešanico začimb za zelenjavne jedi, grobo mletim česnom in drobnjakom. Prilijemo 1 dl belega vina in 3 dl vode. Kuhamo 10 minut, da ostane zelenjava še čvrsta. Primešamo kuhano piro in 100 g zmečkanih pelatov. Dobro prevremo, da se primerno zgosti. Ponudimo kot prilogo k različno pečenemu mesu.

DOBER TEK ŽELIMO!

Majda VLAČIČ

NOVICE IZ PC GOSAD

DODATNE PROIZVODNE POVRŠINE ZA NOVE PROGRAME

Zaključuje se najzahtevnejši del vsake dozidave in novogradnje. To je zbiranje potrebne dokumentacije in projektov za razna soglasja. Tega je toliko, da si resnično nisem upala zmotiti direktorja, da bi mi povedal kaj več o tem. Če samo okvirno opišem novosti, lahko povem, da dozidavamo prizidek in nadstrešnico ob obstoječem proizvodnem objektu. Preuredili bomo že obstoječi del proizvodne hale, uredili nove tehnološke poti predelave zelenjave in gob. Prizidek bo pridobitev dodatnega proizvodnega prostora za novo proizvodnjo zelenjavnih omak. Omenjeni posegi bodo izvedeni po določenih tehnoloških projektih za posamezne proizvodne procese. Ker bodo zaradi zaključevanja zaključnega dela obeh proizvodnih linij potrebni posegi v že obstoječi stavbi, so predvideli selitev v novo zgradbo še za pripravo nalivov, pripravo surovin za proizvodnjo rdeče pese ter depaletizacijo in izpihovanje steklene embalaže. Ker se predvideva na liniji za proizvodnjo zelenjavnih omak tudi proizvodnja ajvarja, se bodo na račun selitve nekoliko povečale kapacitete pri proizvodnji tega izdelka, predvsem pa se bodo k nam preselili določeni programi iz PC ARGO, ki bo reorganiziral proizvodnjo zaradi selitve v novo tovarno.

Torej se nam obeta pestro obdobje že pred sezono.

Zadovoljni smo, ko vidimo, da se uvajajo novi programi, večja avtomatizacija, s tem pa tudi odpade bojazen, da ne bi bilo dela.

Upam, da bodo podrobnejše informacije objavljene

Tukaj bo dograditev

v eni od naslednjih števil Našega glasu, predvsem pa takrat, ko se bo pričelo z dozidavo. Vse čaka veliko, veliko dela in to zahtevnega, saj pravijo, da je postaviti stene najlažje. Problemi šele pridejo, ko se prične razpored in postavitve strojev in vseh pripadajočih zadev in ko se zažene proizvodnja, šele po vsem tem si bodo vsi, od projektantov do tehnologov in vseh oseb, ki so zadolžene za to izvedbo, resnično lahko oddahnili. Da bi le šlo vse dobro!

Danica KRAJNC

Vse to bo drugje

Spoštovano uredništvo!

V prejšnji križanki (štev. 2) je prišlo do napake. Namesto **FRANCOSKI IGRALEC DELON** bi moralo pisati **GABIN**. Rešitev je **JEAN**. Reševalcem in urednišvu Našega glasu se iskreno opravičujem.

Jože Borko

POTOVANJA

ŠRI LANKA

Popolni odklop ali ceylonski objem sredi zime

Dežela, znana več stoletij pod imenom Ceylon, je po koncu angleške kolonizacije ponovno dobila staro ime Šri Lanka, kar v singalskem jeziku pomeni "Čudovita dežela". Obisk ali, če hočete, potepanje po Šri Lanki pomeni spoznavanje drugačnih, nam skoraj neznanih razsežnosti, ki nihajo med starodavnimi sanjami in tisočletno kulturo, ter doživetji sedanjosti, ki se pogosto stapljajo v edinstveno celoto. Šri Lanka je tudi neokrnjena narava in čudovite peščene plaže, obdane s kokosovimi palmami. Popotnike še zlasti navduši stik z domačini, ki še vedno živijo po svoji bogati tradiciji. Človek se mimogrede navzame njihovega nepogrešljivega nasmeha in neverjetne toplote, s katero ga objamejo vsak dan posebej.

Slonica in pravica. Skupaj sta močnejši!

Ko so mi prvič omenili potovanje, nisem natančno vedela, kje ti daljni kraji pravzaprav ležijo. Ob imenih eksotičnih dežel si običajno tiho rečem, da je to tam nekje na vzhodu in tu se konča moje razmišljanje. Nekje sem resda nekaj slišala o tamilskih tigrih, bombah in podobnih vznemirljivih dogodkih, a to je bilo tudi vse. Tako ali tako me globoko vznemirjajo samo skrajnosti. Šri Lanka je t.i. indijska solza, ki leži južno od Indije in je povsem samostojna država, demokratična socialistična republika. Njeni vladi in državi predsedujeta dve ženski, mati in hči Bandaranaike. V deželi torej vlada pravi matriarhat. Izredno me je presenetilo, da tamkajšnji prebivalci kar dobro vedo, kje in kaj je Slovenija, in

da se tudi meni dragega maršala Tita še prav močno in živo spominjajo. Ceylonski šaljienci baje vedo povedati, da se po gospe Bandaranaike mlajši pretaka tudi Titov genski material. Sam Bog pozna resnico, pa še on po moje prav vseh delikates ne. Sicer pa me v tujih deželah najbolj privlačijo spremembe vseh vrst, drugi obrazi, navade, jeziki, klima in seveda hrana. Ljubljano sem zapuščala v snežnem metežu in v bundi, tam pa sem iz letala sredi noči stopila v 31 stopinj. Vendar je zrak prijeten in vlaga ni visoka. Spominjam se, da je bila takrat v Slovenija v globoko zamrznjenem stanju, mi pa smo se otepali komarjev in konec januarja v senci hladili preznojena telesa.

Tekst in slika: Andreja BERCIERI
(Zelo kratkemu uvodu sledijo obširna nadaljevanja)

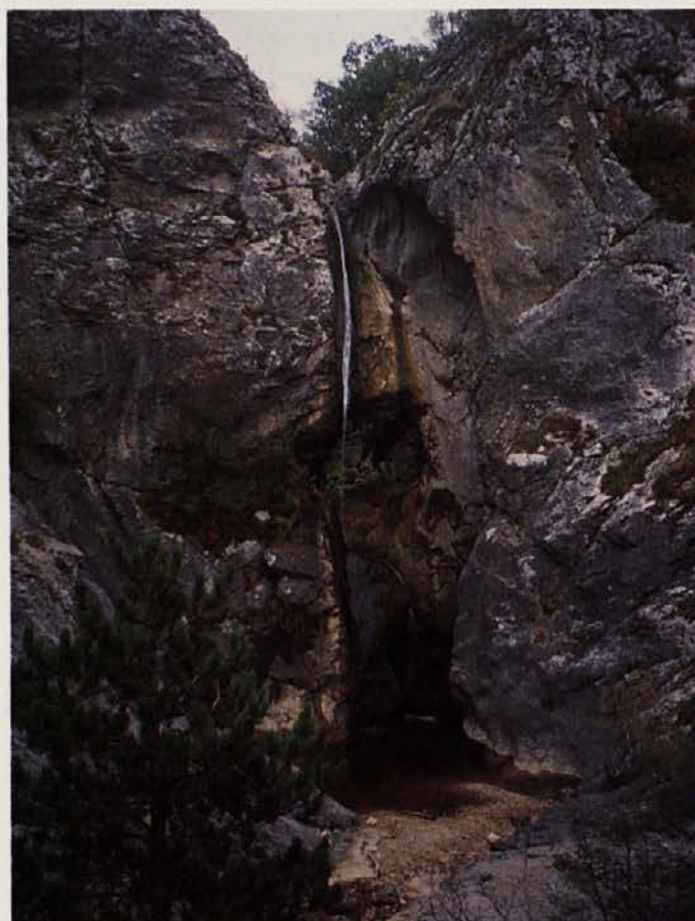
Tale mladec je bil prav sladek, njegov prijem še bolj.

NAMIG ZA IZLET

DOLINA GLINŠČICE (Val Rosandra)

Verjamem, da se med vožnjo po avtocesti mimo Doline in Boljunca proti Občinam kljub hitrosti, že opazili sotesko na desni strani vasi Boršt proti vzhodu. Večina pa verjetno ne ve, da je to slikovita in divja dolina Glinščice, ki je vredna ogleda. To je čudovit košček narave, ki ima kljub majhni nadmorski višini vse značilnosti visokogorskih dolin.

*Dolina GLINŠČICE (Val Rosandra), ki se kakih 8 km od Trsta končuje in odpira proti morju, je edini naravni prehod z obmorske naplavinjske ravnine na kraško planoto. Levi breg doline gradijo plastoviti apnenčasti skladi, ki zaradi krušljivosti tvorijo obsežna melišča. Desni breg je manj krušljiv in kaže zaporedje prepadnih sten (je del kraškega roba). Kljub skromni nadmorski višini - dno doline se nikjer ne dvigne nad 100 m - je dolina izrazito skalnata in gorska. V samem središču doline pa se vleče oster greben, ki je posebnost in poglobitvena točka tega gorskega kotička. Zato dolina kaže mnogo prej predalpsko podobo kot pa značaj doline, ki se odpira k morški obali. Stenovita pobočja doline so naravna vežbališča za začetnike in izurjene plezalce. Vpliv morja je oslavljen, ker oblika doline utira pot hladnim zračnim gnotam in jim omogoča spuščanje iz notranjosti v nižino. Zato v tem okolju srečamo le malokatero izrazito sredozemsko rastlino, pogoste pa so nekatere visokogorske kot n.pr. alpski volčin in Tomazinijeva popkoresa, melišča pa naseljuje terciarni relikv Jacquinov bodičnik (*Drypis spinosa subsp. jacquiniana*).*

Slap Glinščice pada v velik tolmun.

Vzemite si čas in obiščite DOLINO GLINŠČICE - bliizu je in obisk vas ne bo razočaral!

Izhodišče: Boljunec (Bagnoli della Rosandra), parkirišče na trgu.

Opis poti: kar nekaj stez je speljanih po dolini in nad njo; vse so označene, naj vas ne zmedejo različne barve oznak in številke, vse poti vodijo do konca doline, malega zaselka Botiča (Botazzo, n.v. 187m), to je do državne meje med Slovenijo in Italijo (na staro državo nas še vedno opozarja razpadajoča stražarnica), kjer se lahko okrepcamo v domači gostilni.

IZLETI

Cerkvica Matere božje na Pečeh, v ozadju Botač.

Predstavljam le nekatere najobičajnejše poti

Nezahtevna pot

Od trga gremo skozi vas do mostu, kjer nas tabla opozori, da smo na področju naravnega rezervata. Udobna in lepa steza pelje ob dobro vidnih ostankih rimskega vodovoda vse po dolini ob reki Glinščice do Botača. Priporočam jo vsem, ki se šele navajate hoje ali pa vam je vseh lahko sprehajanje.

Za zahtevnejše hodce

- Na zgoraj opisani poti, pred slapom, s katerim pada Glinščica v velik tolmun, je na izbiro še druga možnost: tu zavijemo desno navzgor po pobočju k stari cerkvi Matere božje na Pečeh. Od tod krenemo po gruščastem terenu do vrh grebena (20 min), kjer je spomenik znanemu tržaškemu plezalcu Emiliju Comiciju. Tu smo v osrčju doline - razgledna točka, od koder se nam odpre najlepši pogled po njenem svetu. Od tu lahko nadaljujemo po treh poteh:

- po isti poti se spustimo do slapa in naprej do Botača, kot je opisano zgoraj;
- druga steza vodi proti JV do Botača;
- tretja možnost: po grebenu stopimo nekaj metrov proti JV, nato pa zavijemo ostro desno in se po zahodnem pobočju grebena strmo navzdol spustimo v tesno dolinico, poraslo z grmičevjem in mladim drevjem, mimo previsnih sten (plezalcem so znane po svojih zahtevnih težavnostnih

stopnjah; tu je spominska plošča trem pionirjem slovenskega alpinizma na Tržaškem: Justu in Dolfu Blažini ter Tezeju Šavronu - žrtvam fašizma) in naprej do Botača.

Povratek iz Botača

- Priporočam, da se povzpnete nad Botač, na opuščeno železniško progo Kozina - Trst, greste nekaj časa po njej proti Trstu, skozi dva predora, nakar zavijete s proge na markirano stezo in se po njej spustite na izhodišče v Boljunc;
- po isti stezi iz Botača ob reči Glinščici do Boljunca.
- **Skupne hoje** Boljunec - Botač je dobri 2 uri, za krožno pot pa potrebujemo 3 do 4 ure zmerne hoje.
- Za izlet v dolino Glinščice so primerni vsi letni casi, razen poletja. Lepo je v sončnem zimskem dnevu, najlepše pa v pozni pomladi, ko dolina ozeleni in zadehti po pomladanskem cvetju.

Maruška LENARČIČ

Razgledna točka in spomenik tržaškemu plezalcu E. Comici.

POČITNIKOVANJE

LETOS VSI NA DOPUST!

V neki knjigi sem prebrala, da človek dela zato, da se preživlja, da ima med sebi enakimi tudi ugled in položaj, da dela zaradi sprostitve lastne energije, dela zato, ker mu je dolgčas, dela zaradi družbe, ker smo ljudje družabna bitja, dela tudi zato, da pokaže kaj zna - jaz pa bi dodala še tole:

ČLOVEK DELA TUDI ZATO, DA GRE POTLEJ NA DOPUST! Seveda je to le del resnice, kajti dopust potrebujejo tudi upokojeni ljudje, in ravno tako nezaposleni.

Letališče v Bovcu, v ozadju nas letos zopet vabi KANINSKA VAS, le dobrih 500 metrov od letališča pa že šumi bistra Soča. Letos vam toplo priporočam, da stopite v njene hladne vode. Je izredno koristno za ožilje, srce in dušo. Ne verjemite, prepričajte se!

Dopusta so zelo potrebni tudi naši otroci, kar sem v NG nekoč že zapisala. In ravno naše otroke spomini na dopuste s starši bogatijo celo življenje.

Za konec uvoda pa samo še tole - po napornem fizičnem ali umskem delu nastopi utrujenost. To prežemo z dnevnim in tedenskim počitkom, a je tudi teh vse manj...

Zatorej potrebujemo letni dopust. Letni dopust naj bo tisti počitek, ki bo s svojim nepretrganim trajanjem (najmanj 14 dni) najučinkovitejše odpravil utrujenost, in naj bo kvalitetna izraba prostega časa.

KAM NA DOPUST?

Že zdavnaj je dokazano in preizkušeno, da je "ta pravi" dopust le, če ga preživimo izven kraja stalnega bivanja. Vsaj en del dopusta... Nemci, npr., načrtno varčujejo za dopust in odidejo v druge kraje, pa ne za manj kot tri tedne.

Sicer pa, lepo je v gorah, lepo je na morju. Lepo je tudi na deželi, še posebej za tiste, ki živijo v mestu. Lepo in koristno je v toplicah. Nekateri najbolj cenijo potovanja, če pa so ta zelo naporna, to ne more biti pravi dopust.

A je že razmišljanje o tem, kam bi šli na dopust je prijetno, mar ne?

Turistično naselje Lopar je od Porozine, kraja na otoku Cresu, kjer stopite na otok, če se pripeljete s trajektom iz Brestove oddaljeno točno 56 km. Če pridete z druge strani, torej iz Valbiske do Meraga pa nekako 30 km. Vsekako je potovanje do LOPAROV posebno doživetje. In zatorej, ne hitite, uživajte v razgledovanju te neverjetne naravne in tudi človeške stvaritve.

POČITNIKOVANJE

Kamorkoli že, le s soglasjem vseh družinskih članov... to je prvi pogoj za uspešne počitnice!

Tokrat v NAŠEM GLASU najdete RAZPIS za počitnikovanje v apartmajih in krajih, ki jih ima na razpolago DROGA. V naslednji, aprilski številki NG pa vam bomo ponudili še druge možnosti in sicer:

- kmečki turizem,
- hotel Vespera in Aurora v Zlati uvali na otoku Lošinju,
- zasebnih apartmajih v Murterju v Dalmaciji,
- v apartmaju v Strunjanu, in morebiti se bo še kaj našlo.

KAJ PRIČAKUJEMO OD DOPUSTA?

Preveliki načrti in obeti ter želje se kaj radi izjalovijo. Zatorej, le spontano in mirno si planirajmo letošnji dopust. Med nami so tudi taki, pri katerih mora teči vse po prvotni zamisli ideji, po prej pripravljenem načrtu. Tem en sam obvoz ali preluknjana avtomobilska guma povzročajo slabo voljo. Nikar tako! Na dopustu vzamimo vse za dogodivščino, za dogodek pač, ki popestri dan.

Na dopustu bodimo sproščeni, pogovarjamo se z vsakomer, vzemimo si čas za prvega soseda, tudi v kampih, kjerkoli. Dopusti so prava priložnost za spoznavanje novih ljudi, dopust naj bo novo doživetje, novi znanci, novi prijatelji. Zgodi se nam lahko, da na novo spoznamo tudi svoje družinske člane in tudi to je neprecenljivo bogatstvo. Torej, le na dopust!

Dragica MEKIŠ

RAZPIS

za počitnikovanje v poletni sezoni
od 1. 6. 2000 do do 31. 10. 2000
v počitniških stanovanjih DROGE d. d. Portorož

KANINSKA VAS BOVEC

Apartma za 6 oseb (2)	2.500 SIT/nočitev, DDV vključen
Apartma za 4 osebe (1)	2.000 SIT/nočitev, DDV vključen
(Od 1.5.2000 dalje pričakujemo sprostitev še dveh apartmajev za 4 osebe)	

Apartmajska hiša JURGOVO, Rogla 1. 7. do 31. 8. 2000

Apartma s štirimi ležišči	2.000 SIT/nočitev, DDV vključen
Apartma s šestimi ležišči	2.600 SIT/nočitev, DDV vključen
(apartmaji na Jurgovem bodo na razpolago le v primeru, da v Kaninski vasi ne bodo sproščeni vsi Drogini apartmaji).	

Toplice DOBRNA, Dobrna Hotel ŠVICARIJA

Interesenti za počitnice v Dobrni imajo na razpolago sobo - 2x2 ležišči, zajtrk in koriščenje bazena za 4 osebe	2.500 SIT/nočitev, DDV vključen
---	---------------------------------

MAREDA Novigrad, Hrvaška

Apartma s šestimi ležišči (en apartma)	2.500 SIT/nočitev, DDV vključen
--	---------------------------------

LOPARI Mali Lošinj, Hrvaška

Apartma s sedmimi ležišči (štirje apartmaji)	2.600 SIT/nočitev, DDV vključen
--	---------------------------------

Interesenti za koriščenje navedenih počitniških stanovanj oziroma hotelskih sob, izpolnite obrazec PRIJAVA ZA POČITNIKOVANJE, ki ga dobite v tajništvu profitnega centra ali pri tajnicah v štabnih in skupnih službah DROGE d.d. Portorož.

ROK ZA DOSTAVO IZPOLNJENE PRIJAVE JE: 6. 4. 2000

Komisija za počitnikovanje bo predlog RAZPOREDA za koriščenje počitniških stanovanj objavila najkasneje do 20. 4. 2000.

POLITIKA IN DRUŽBOSLOVJE

POLJUDNO ZNANSTVENA RAZPRAVA OB DNEVU ŽENA

Da so se konec prejšnjega stoletja začele ženske boriti za enakopravnost, je pravzaprav moško maslo. Moški so namreč lepega dne z grozo ugotovili, da jim ženske postajajo kos na vseh področjih znanosti in družbenega dogajanja, pa so začeli hliniti humanost in jim – pod krinko skrbi za napredek človeštva – prigovarjati, naj se začnejo potegovati za svoje mesto pod soncem. Resnica je bila seveda čisto druga: moški so se počutili ogrožene! Poziv ženskam k boju za enakopravnost je bil samo dobro premišljen, glasen opomin, da sploh niso enakopravne; dobro premišljen zato, ker jim je vcepil novo spoznanje, s katerim si dotlej niso belile glave. Še na misel jim namreč nista prišli ne manjvrednost ne večvrednost! Trudile so se pač, si širile obzorje, merile moči z moškimi ter si vztrajno in po žensko potrpežljivo ustvarjale mesto v družbi. Nenaden krik in vik okrog enakopravnosti jih je zmedel in prav to je bil cilj moških, ki so strahoma opazovali rast ženske velesile. Zvito in vztrajno so med ženskim svetom širili parolo o enakopravnosti in na ta hinavski način sebe in ženske prepričali o svoji nadvladi.

Ker pa so bili moški od nekdanj slabi diplomati (o tem imamo nešteto dokazov), se je na koncu njihovo spletkarjenje obrnilo proti njim samim. Ženske so si namreč opomogle od spoznanja, da so pravzaprav neenakopravne, zajele sapo in se pognale v boj! Bojevale so se seveda s svojim orožjem in to tako uspešno, da se danes začenjamo resno spraševati, kako je konec koncev z moško enakopravnostjo... Moški je torej slab diplomat: ker trpi za kroničnim pomanjkanjem šestega čuta in ker je obenem nadvse zave-rovan vase, je tudi v svojih dejanjih zaletav in nepremišljen; takemu nasprotniku ni težko prečitati misli! Ženska zadevo na tihem prouči, razmisli in nato z narejeno vdanostjo v usodo zlahka usmeri, vodi in na koncu premaga domnevnega vsemogočnega, ne da bi le-ta sploh opazil, da je premagan. V takih okoliščinah je zares težko govoriti o enakosti med spoloma, saj je moški obsojen na večne poraze!

Za nameček pa še 8. marec ni več tisto, kar je bil! Z ukinitvijo uradnega čaščenja tega dne (praznovanje je postalo izključno stvar osebne presoje po koncu delovnega časa) so moški prikrajšani za pomemben praznik. Če drugega ne, so se smeli ta dan uradno, službeno itd. zapijati, ne da bi se zastran tega morali komu opravičevati (za vse druge prekrokane dneve in noči pa morajo položiti račun – ve se komu – četudi tega ne bi priznali za nič na svetu). Za ženske je vsekakor boljše, da okoli 8. marca ni več toliko

direndaja – jim vsaj ni treba več prenašati vse tiste hinavščine, ki je bila zmeraj neizbežna sestavina vseh proslav, zdravic, pa tudi marsikaterega šopka rož.

Upam, da mojih besed ne bo kdo narobe razumel: moških ne pozivam v boj za enakopravnost! Tudi ne bi imelo smisla, ker zmage tako ali tako ne bi dosegli!

Kunigunda

OBVESTILO BRALCEM

Spoštovani bralci, verjetno ste opazili, da ne objavljam več knjižnih novosti v našem mesečniku. Malo sem v strahu, da ne bom našla dobre nove oblike, ki naj bi bila odslej priloga; oblika predstavitve knjižničnega gradiva uporabnikom in sestavni del glasila trikrat do štirikrat na leto. Najpomembnejši argument je, da jo naredim lepo, privlačnejšo, pa tudi bolj prijazno in zanimivo za branje. To pomeni, da boste prilogo vzeli v roke, jo shranili, večkrat pregledali in porabili za njo več bralnega časa. Služila naj bi kot neposredni stik z vami, spoštovani bralci. Z njeno pomočjo naj bi dobivala koristne povratne informacije o vaših potrebah. Vemo, da je neprebran časopis mrtev papir.

V prilogi vam bom posredovala informacije predvsem s področij poslovne literature, pravne literature, tehnično-naravoslovne literature in komunikologije. Vsebinsko bom skušala prilagajati vašim željam in potrebam le sporočiti mi jih morate.

Z vašo pomočjo bomo v prihodnje lahko tematsko posegali na področja, zanimiva za večino bralcev.

Alenka KUBIK

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda,
kako to, da samo 8. marec praznujemo tako hrupno oziroma očitno? Kaj pa dan očeta? Začeli smo praznovati sv. Valentina in pobrali pri drugih narodih še marsikaj, dan očetov pa se (kljub moškim nagibom k veseljačenju) še ni uveljavil pri nas.

Enakopraven

Kdo pravi, da se ni uveljavil? Kaj ne opaziš, kako ga nekateri praznujejo sleherni dan?

Draga Kunigunda,
kot lahko čitamo v internih glasilih in tudi drugod, bo nova tovarna v Izoli v vseh ozirih moderna. Ali se bodo modernizirali tudi odnosi?

Inovator

Prečitaj še enkrat tiste članke, srček! O novi tovarni govorijo, ne o novih ljudeh!

Draga Kunigunda,
vodja oddelka mi je dal osebno oceno 0, toda čez moje delo se do danes ni nikoli potožil ali me poklical na razgovor, da bi mi očital kakšne napake. Z delom nisem v zaostanku in

sodelavci nimajo pripomb. Kako je torej mogoče, da sem vseno "kasiral" oceno, po kateri bi človek sklepal, da nič ne delam?

Nula

Morda pa si le narobe razumel vse skupaj. Morda ti bo dal naslednjič oceno 10, pa je tokrat napisal samo ničlo, ker številke 1 še ne zna napisati; sumim namreč, da je samo na pol pismen, saj je več kot očitno, da ni znal prečitati navodil o tem, kaj so dolžnosti vodje...

Draga Kunigunda,
slišal sem, da bomo morali v Sloveniji po vstopu v Evropsko skupnost vsi proizvajalci nižati cene izdelkov, če bomo hoteli preživeti mi in naša trgovina. To seveda pomeni, da bodo dobički manjši. Ali bodo potem tudi plače manjše?

Unionist

Bodo, vendar ne vse

Draga Kunigunda,
z velikim razočaranjem smo sprejeli novico, da družba ne bo več sofinancirala izletov svojih zaposlenih. Ali je to res?

Boniteta

Samo delno. Nekateri izleti bodo še zmeraj (so)financirani.

Draga Kunigunda,
opazam, da se ljudje kar naprej nad nečim pritožujejo, nič in nihče jim ni pogodu, spletkarijo, oprezajo in tožarijo in zmeraj nekomu nekam lezejo! Jaz pa vestno delam, druge pustim na miru, znam potrpeti in sem skromen. In pri tem mi je silno lepo, saj sem ohranil svoj ponos!

Srečko

Kako je šele tistim lepo, ki ga niso ohranili!

UGANKA

Akrobatskega smučarja, ki je zagotovo Drogovec, in lastnika te občudovanja vredne zadnje plati vabimo, da se spozna in prizna! Doslej te odgovornosti ni hotel prevzeti nihče med smučarji DROGE SKI OPEN, ki je bil zadnjo soboto v januarju tega leta v Kranjski gori.

Zatorej le pogumno! Lastnika-prijavitelja čaka lepa nagrada. Pred tem pa bo posebna komisija ugotovila, ali je oseba, ki se bo (ali se bodo) oglašile, res lastnik zadnjice na tej fotografiji.

Foto: Dragica MEKIŠ

 <p>DROGA PORTOROŽ NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 3</p>	 <p>SREBROBA DRO DREVOVNI DRAJE DRIJE DRIJE DRIJE</p>	 <p>SEBASTIAN JOŽE BORISKO POTOMEČ VAŠA PEVKA HORVAT</p>	<p>MAŠA HEDO- ZINTA KLAVERA</p>	<p>IVAN MINATTI</p>	<p>ŽENSKEI KI SO PREJLE NAGRADO</p>	<p>MOŠKI KI SO PREJLE NAGRADO</p>	<p>ŽREBNA LUKVIČKA V KOŽI</p>	<p>NIROZEMSKI MITROŠIČ DRAČIČ DRAČIČ DRAČIČ</p>	<p>SPORTNIK NA VODI E LAHIM E LAHIM E LAHIM</p>	 <p>ŠKROLO- NICA IZ TRSTANO VE KAKO S FLOKAM</p>								
											<p>MAŠA HEDO- ZINTA KLAVERA</p>	<p>IVAN MINATTI</p>	<p>ŽENSKEI KI SO PREJLE NAGRADO</p>	<p>MOŠKI KI SO PREJLE NAGRADO</p>	<p>ŽREBNA LUKVIČKA V KOŽI</p>	<p>NIROZEMSKI MITROŠIČ DRAČIČ DRAČIČ DRAČIČ</p>	<p>SPORTNIK NA VODI E LAHIM E LAHIM E LAHIM</p>	<p>ŠKROLO- NICA IZ TRSTANO VE KAKO S FLOKAM</p>
											<p>MAŠA HEDO- ZINTA KLAVERA</p>	<p>IVAN MINATTI</p>	<p>ŽENSKEI KI SO PREJLE NAGRADO</p>	<p>MOŠKI KI SO PREJLE NAGRADO</p>	<p>ŽREBNA LUKVIČKA V KOŽI</p>	<p>NIROZEMSKI MITROŠIČ DRAČIČ DRAČIČ DRAČIČ</p>	<p>SPORTNIK NA VODI E LAHIM E LAHIM E LAHIM</p>	<p>ŠKROLO- NICA IZ TRSTANO VE KAKO S FLOKAM</p>

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 2

MARIBOR OTORINOLOG LR ASA IKAR TUZLA BARI SADNI RAJ
VAN ČER AJ NADIŽA CIAN ŠKAJA OČA RIMLJANI EMONA ATO ITA
SPA KARAT ČAKA OLIKANOST RO ELEKTRIKAR DIOLEN KACIN
VATA ADRESA

Geslo križanke: ČAJI SADNI RAJ

Število prispelih rešenih križank je bilo 79. Tričlansko komisijo so sestavljale: Marinka Milavec, Ingrid Grizoni in Majda Vlačić. Nagrajenci prejmejo izdelke DROGE (po lastnem okusu) in so naslednji: 1. nagrado v vrednosti 5.000 SIT prejme - **MARIJA MILIČEVIČ** iz Pirana; 2. nagrado - v vrednosti 3.000 SIT prejme **JADRANKA MAGAZIN** iz Lucije; 3. nagrado - v vrednosti 1.000 SIT pa **TOMIČ MILORAD** iz Izole. Nagrajencem čestitamo, za nagrade pa pokličite sodelavko v marketingu, prijazno gospo Marijo Mekiš na tel. 066/648 040 (PC Argo, vzorčno skladišče), ki bo oblikovala paket po vaši želji. Rešitve objavljene križanke pošljite do **ponedeljka 17. aprila 2000**, na naslov: Droga Portorož, Marketing, Obala 27. Reševalce naprošamo, da na kuverto pripisejo "Za nagradno križanko št. 3".